

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCOUVENEC

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Krščansko mišljenje in politika

V poslednjem času je bil papež Pij XII. primoran, da je nastopil proti nekaterim »najbolj poučenim vatikanskim virom« o razmerju Cerkve do političnih državnih sprememb. Čeprav se skušajo tisti, ki imajo vojno v rokah, okoristiti z moralno avtoriteto Vatikana in se s tem zavedajo, da vsebuje ta ustanova mnogo pomembnejše moralne sile, kot bi radi javno priznali, pa je treba po drugi plati poudariti, da spada takšno slepomišljenje nemara k navadam politike, nikakor pa ne k moralnim osnovam poštenega ravnanja. Kak človek, ki vse dobro premisli in natančno opazuje vse pojave, bi nemara menil, da ti in oni, ki tako izlahka skačejo čez meje resničnosti, prav nalašč postavljajo v napačno luč vse, kar je od papeža. To pa pri kristjanih in nekristjanih, pri katoličanih in protestantih, pri anglikancih in pravoslavcih. Zakaj, saj najbolj kaže, da bi z enim zamahom ubili dve muhi hkrati, to se pravi, da se po eni strani sklicujejo na papeža, po drugi pa ga osumljajo.

Tak način političnega ravnanja spada k tistim, na živce razburljivo vplivajočim načinom najnovejše dobe, ki ne delujejo le z orožjem, ampak tudi z zlohotnimi novicami, da bi tako nastala na eni strani živčna razboljenost, na drugi pa zagrenjenost in jeza. Čeprav v Vatikanu take zlobne vesti razkrinkajo, pa so navzlic temu storile tu in tam svoje in postanejo po ljudeh, ki znajo dobro voditi duševne vojne, tudi pomembne in vplivne. Pomen teh zlobnih duševnih vojsk pa je vprav ta, da bi bil oslabljen in uničen vpliv moralno še zmeraj najbolj močne evropske avtoritete, ki je ostala navzlic vsem viharjem in spletkam duševno žarišče svetá. Če se bodo taka prizadevanja posrečila, potem bo Evropa kmalu le še zemljina, ki pozna samo gospode in hlapece in ki le zato izključuje državotvorne dobri- ne krščanstva, ker v sebi izjavlja, da je uresničena morala sama, kar pa ni nič drugega kot to, da hoče človek vladati samo- voljno, ne oziraje se na prav nobene moral- ne in božje postavbe in zapovedi. V praktič- nem življenju pomeni to, da se bodo ures- ničevale samo človeške slabosti in grehote in da bo na svetu zmeraj več izmozgavanja, podivjanosti, in nasilstva, kar bo pa vse storjeno v imenu pravice in razglašeno kot družabno in moralno edino pravilo. Če torej politika in gospodarstvo postavita iz- ključno na svoje noge, ne oziraje se na no- beno moralo in božjo postavbo, potem se bo vse dogajalo po mili človeški volji. Da je tako že res na svetu, pa imamo v tem »pro- svetljenem« 20. stoletju že več ko preveč zgledov.

Dejstvo, da že v teh dneh taka samo- voljna postavitev usmerja vsakdanje živ- ljenje, pa še ni dokaz za to, da bi bilo to tudi pravilno. In če kdo trdi, da bi dan- današnji ne mogli več delovati po moralnih zapovedih krščanstva, se to pravi, da zame- njava učinek z vzrokom, ki ni krščanski. Zakaj, saj ni postala oslabljena ali neupo- rabna krščanska etika, ampak je razpadel človek, ki se naziva kristjan. In ni temu razsulo vzrok krščanstvo, ampak ljudje, ki so kot zgolj navidezni kristjani zavrgli na- uke svoje vere, ki se zanje nič več ne zme- nijo, nato pa se pri vsem sklicujejo nanje, češ, nauki krščanstva so krivi, da je člo- večstvo razcefrano in propalo!

Postavimo za primer tole: Vojaki, ki se iz kakršnegakoli vzroka nečje več vojsko- vati, so vrgli orožje proč — in sicer nalašč. Pride napad sovražnika. Vojaki se ne mo- rejo braniti in se vdajo nasprotniku. Ko pride kasneje poveljnik pred vojno sodišče, pa izjavi, da njegovi vojaki niso imeli orožja in da se zato niso mogli sovražniku upirati. Tu povsem jasno vidimo, kako sta bila zamenjana vzrok in učinek.

A kje je tu tretja postavka, to se pravi, tista primerjalna točka za zgoraj navedeni primer glede na moralo in samovoljnost v politiki in gospodarstvu? Prav v tem je, da krščanski ljudje potem, ko so vrgli proč svoje moralno orožje in moralna načela in ko so izdali Boga, gredo in trdijo, da ne morejo ničesar storiti z etiko tega istega krščanstva in si ne pomagati s krščanskimi nauki! In zakaj? Zato, ker so se ljudje brez svojega pravega orožja dali ujeti v pasti nezakonitega sveta, ker so onemogočili svojo moralno »puško« in so jo izjavili, da je bila puška za nič ali da so jo izgubili. Za milijone ljudi bi bila dandanes potrebna šola logike, pravega mišljenja in preso- janja. Toda o logiki govoriti pač ni tako lahko, kakor iti na ples ali kinematograf, da si ondi »priboriš« znanstvo sveta, o ka- terem misliš, da ga v krščanskem svetu ne moreš najti, pa ne veš, da ga ne najdeš zato, ker ga nočeš najti, ali ker nimaš prave uvidevnosti ali razumevanja za to.

Tudi krščanska morala je nekakšen ki- no, saj vidimo v njem na platnu svoje duše, vse krščanske zahteve in potrebe. To se sicer ne dogaja s pomočjo projekcijske naprave, marveč s poukom in stalnim obli- kovanjem samega sebe. Razlika med posve- tim kinom in med tem, v prenesenem po-

Po vsej Afriki hude borbe

Angleži so izpraznili Benghazi ter se umikajo na pripravljeno obrambno črto V Abesiniji prodirajo angleške čete proti Addis Abebi, v Eritreji boji za Massauo

Kairo, 4. aprila. Reuter: Glavni štab angleške vojske je objavil tole posebno sporočilo: Naši lahki oddelki so naleteli na odločno napredovanje po- membni italijanskih sil, ki razpolagajo s števil- nimi tanki ter so se umaknili in bili poslani na obrambno črto za koncentracijo na osnovi načela, ki smo ga s tolikšnim uspehom uporabili pri Sidi el Baraniju in ki obstoja v tem, da sami določimo svoje oporišče. V toku tega umika je bilo izpraz- njeno mesto Bengazi. Uničena so bila vsa skladišča. Bengazi z vojskega stališča ni mogoče braniti in mi ga nismo izkoristili niti kot lukko. Sovražnik gre enako kakor v jeseni 1940 očitno da tem, da doseže propagandne uspehe za ceno podaljšanja prometne črte z zaledjem, ki je že sedaj dolga. Pri umiku so naše čete prizadele sovražniku po- membne izgube na moštvi in oklopnih enotah.

Kairo, 4. aprila. Poročevalec vojnega povelj- stva v Severni Afriki označuje boje v Libiji kot malenkostne spopade brez večje vrednosti.

London, 4. aprila. Reuter: Znano je, da so se pred kratkim angleške edince umaknile iz Benghazija, potem ko so uničile skoraj vse pri-

staniške naprave. Ta umik je treba pravilno razumeti. V zvezi je s celotnim vojaškim načr- tom, ki obsega ne samo Libijo, temveč vso Eritrejo, Abesinijo in je v skladu s potrebami na Balkanu.

Ni prvič, da je general Wavel moral umak- niti svoje čete začasno. Le če pogledamo na ce- lotni vojaški načrt, bo razumljivo, da umik iz Benghazija ne pomeni nič posebnega.

Angleški protinapadi

Kairo, 4. aprila. Reuter: Vrhovno poveljstvo angleške vojske na Srednjem vzhodu poroča o močnih angleških letalskih napadih na sovražne motorizirane edince in prevoze v pokrajini Mersa Brega.

V noči od drugega do tretjega aprila so an- gleška letala z veliko silo napadla Tripolitani- jo. Potem ko so odvrгла številne bombe, ki so razde- jale precej vozil in zažgale ogromne ognje, so se naša letala spustila in s strojnimi napadla ostala vozila. Bombni napad na Tripolis je bil prav uspešen.

Zakaj je Benghazi izpraznjen

Pojasnilo angleškega vojaškega strokovnjaka

Kairo, 4. aprila. Reuter. Neki vojaški ve- šak je našemu dopisniku glede umika iz Ben- ghazija izjavil tole: »Nobenega vzroka ni, da bi se vzemirjali zaradi umika iz Benghazija. Nemci naj pridejo kolikor daleč hočejo, mi si bomo tudi zanje izbrali neprikladnejše bojno polje, podobno kakor smo to storili v pretekli jeseni ob Grazianijevim pohodu. Tedaj ni Gra- zianij prišel niti v bližino naših pripravljenih položajev.

Bojevanje v puščavi nikakor ni podobno borbi v drugih pokrajinah. Primerjati ga more- mo le s pomorsko vojno. Na morju ni važno, kje se bije bitka. Lahko se razvija pred doma- čimi vrati. In prav nič ni važno, če je sovra- žnik preplul dolgo pot, glavno je le, da je utrpel hude zgube. Edini cilj vojskovanja v pušča- vskih krajinah je ta, da sovražniku prizadeneš kar največ škodo in izgub v moštvi in vojnih sredstvih, dokler ga ne utrušiš in docela streš.

Angleški vojaški strokovnjak je nadaljeval: »Mnogo ljubše in tudi manj težavno bi nam bi- lo, če bi bili imeli priliko italijansko armado premagati na egiptski meji, namesto da smo morali prodrati do Benghazija. Cirenajka na-

lega težke obveznosti in prav srečni bi bili, če bi bili mogli sovražnika premagati že pri Sol- lumu kakor smo ga pri Benghaziju.

Navzlic našemu umiku do pripravljenih po- stojank, zadajamo sovražniku hude udarce in močne izgube, medtem ko so naše malenkostne. Benghazi je skorajda brez pomena za oba tek- meca. Javna tajnost je, da po zasedbi mesta pristanišča sploh nismo uporabljali. Pretekli teden pa je mesto na svojem pomenu še več izgubilo, ker smo vse pristaniške naprave na- črtno razdrli, vhod v lukko pa je bil že itak za- gaten po potopljenih italijanskih ladjah. V pri- hodnjih dneh se bodo oči vsega sveta obračale proti zahodni libijski puščavi, v katero italijan- ske in nemške enote prodirajo. A pameten opa- zovalec bo spoznal, da se vrednost takega na- predovanja ne sme meriti po metrih, marveč po izgubah vojaštva in vojnih sredstev.

Ceprav je angleško vojno poveljstvo v če- trtek zvečer najavilo izpraznitev mesta Ben- ghazija, so bili kinematografi v Kairu do pol- noči prepolni angleških vojakov, kar dokazuje, da je angleško poveljstvo docela zadovoljno z našim položajem v zahodni puščavi in da bodo čete vedele, kako ravnati v novem razvoju.

Kako so prišli nemški tanki v Afriko

Italijani so jih prepeljali v Afriko čez francoske teritorialne vode

Kairo, 4. aprila. Reuter. Reuterjev dopisnik poroča, da nikakor ne drži, da bi vse ladje, ki so prevažale nemške čete in vojni material, bile prispele v Tripolis. Znano je namreč, da je an- gleško pomorsko poveljstvo izjavilo, da je po prvem januarju okrog 190.000 ton sovražnega brodarja bilo potopljenih v Sredozemlju po an- gleških podmornicah. Med temi ladjami jih je bilo gotovo precejšnje število, ki so plule proti Tri- politu, od koder so kasneje nemške motorizirane čete začele prodirati proti Libiji. V tem številu niso vključene ladje, ki so jih potopila angleška letala. Največ sovražnih prevozov je odplulo iz Porta Salerna na zahodni italijanski obali, vo- zilo vzdolž obale okrog Sicilije in dospelo v tu- nizijske teritorialne vode. Od tam so se najbrž pomikale ob obali do Tripolisa, pa morda še do drugih pristanišč, ki jih imajo Italijani. S tem, da so se odločili za to pot, so angleškemu mornariškemu poveljstvu postavili precej težko nalogo, zlasti ker so angleške podmornice bile hudo zaposlene drugje. Dopisnik nadaljuje, da Angleži Benghazija niso nikdar uporabljali kot pristanišče in da je verjetno, da ga tudi Nemci ne bodo.

V dobro poučenih londonskih krogih cenijo, da imajo Italijani v Rdečem morju še tri kri- žarke, dve torpedovki, dve ali tri podmornice, ki jih angleške pomorske enote pridno iščejo. Prvot- no so mislili, da imajo Italijani sedem rušilcev in dve torpedovki v Rdečem morju. V preteklih štirih dneh so Angleži potopili štiri rušilce. Od 22 italijanskih podmornic, ki so doslej bile po- topljene, jih je bilo v Rdečem morju uničenih štiri.

menu kot kino imenovanim moralnim in krščanskim življenjem pa je le tale: da vse- buje tehnika naprava kakega filma le to- liko svoje samovoljnosti, ko meče neodvisno od človeške pomoči, svoje slike na platno in se ustavi le s prijemom na stikalo. Na- sprotno pa je moči kino krščanske etike vsak čas in po slehernem človeku ustaviti, obnoviti in pospešiti. To pa zato, ker za taka dejanja zadošča že samo hotenje, člo- večka volja in ker človek ne potrebuje no- benega aparata, da bi bil odvisen od slu- čajnosti, od muh ali nastrojenja kogarkoli. Prej imenovana samovoljnost politike, go- spodarstva in vsega socialnega delovanja torej ni samovoljnost, saj ni človek tisti, ki bi kaj določal, ampak določa vse le tehnika. To pa se imenuje podložnost in odvisnost od mrtve snovi, kar je posebna značilnost našega časa.

Pogajanja za predajo Massaua

London, 4. aprila. AA. Reuter: Poslana je bila zahteva, naj se Massaua poda. Odgovor pričaku- jejo še za današnji dan. V Massauo je bil poslan britanski častnik, ki je nosil belo zastavo, in ki je imel nalogo poudariti, da je potrebno, da britanska vojska prevzame pristanišče v dobrem stanju, da bi mogla prehraniti civilno prebivalstvo Asmare.

Položaj pred Massauo

London, 4. aprila. Reuter: Poveljstvo an- gleških imperijalnih sil je poslalo italijanskim oblastem v Massauu zahtevo, naj se mesto vda, da bodo s tem rešili civilno prebivalstvo.

Na svojem umiku iz Asmare so italijanske čete hudo izdelale cesto, ki vodi v Massauo. Italijani so hoteli pridobiti časa, da bi lahko uničili in zažgali celo vrsto trgovskih in voj- nih ladij.

V Asmari 3000 ujetnikov

Kartum, 4. aprila. Reuter: Izve se, da so angleške patrle, ki iz Asmare napredujejo proti Rdečemu morju, naleteli na blokirane ce- ste. Italijani so ob umiku uničili mostove in dele cest. Smatrajo, da so Italijani uničili pro- metne zveze zato, da bi lahko izvršili izpraz- nitev Massaua in do konca uničili luške naprave in ladje. Po nekkih vesteh se v Massauu nahaja 40 ladij. Angleške sile, ki napredujejo iz po- krajine Areza, so naleteli na italijanske patro- le med Asmaro in Adiugriro 60 km južno od Asmare. Tu je bilo osvojenih čez 150 an- gleških vojakov, ko so jih bili Italijani ujeli. V pokrajini Asmari so Angleži ujeli od sedaj okoli 3.000 italijanskih vojakov (AA.)

Nairobi, 4. aprila. Reuter: Novo poveljstvo britanskega letalstva v Nairobiju sporoča, da se s danes nadaljevali napadi na Italijane, ki se umikajo. Južnoafriška letala so 2. aprila močno bombardirala avtomobile na cesti Adis Abeba-Dessie. (AA.)

Italijani potopili 2 lastna rušilca

London, 4. aprila. Reuter. Admiraliteta spo- roča uradno, da so italijanske posadke same po- topile v Rdečem morju pri Saudi Arabia dva ru- šilca. Skupno število italijanskih rušilcev, ki so bili zadnje dni potopljeni v Rdečem morju znaša tako sedaj pet. Rušilec »Leonie« so prvega aprila potopila vodna letala, »Sauron« in »Daniele Ma- nine« sta bila tudi potopljena od vodnih letal 3. aprila. Lastne posadke pa so potopile rušilca »Pantera« in »Tigre« na sipini, tako da deli teh rušilcev še nekoliko gledajo iz morja. Število italijanskih mornarjev se je od teh rušilcev s čolnom rešilo na bližnje obrežje.

Osvojitve Abesinije — konec meseca?

London, 4. aprila. b Associated Press poroča, da vojni opazovalci v Abesiniji izražajo upanje, da bo angleškim četam uspelo, da Adis Abebo zavzamejo še pred nastopom deževne dobe, to je do konca tega meseca.

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 4. aprila. Stefani. Službeno poročilo št. 301:

Severna Afrika: Operacije nemško-italijan- skih mehaniziranih kolon v Cirenajki se nadalju- jejo. Zivahno delovanje našega letalstva. Nad Benghazijem je bilo zbito eno sovražnikovo le- talo, ki je v plamenih padlo na tla. Britanska le-

(Nadaljevanje na 2. strani)



Ko je Nj. Vel. kralj Peter II. prisegel na ustavo, poljubi križ, ki mu ga nudi patriarh dr. Gavril Dožić

Politični zapiski

Nov sporazum, nova moč

V najnovejši zgodovini se je trikrat pripetilo, da smo stali jugoslovanski narodi na usodnem zgodovinskem razpotju: na koncu prve svetovne vojne leta 1918., ko je zrasla iz razvalin dvojne monarhije mlada država Srbov, Hrvatov in Slovencev, konec avgusta leta 1939., ko smo stali pred izbruhom nove svetovne vojne, ki je prvega septembra res izbruhnila, pa nas je že našla močno in združene v sporazumu 20. avgusta 1939. in v sedanjem zgodovinskem trenutku, ko je stopil na prestol svojih slavnih prednikov kralj Peter II. Zlasti sedaj je močno završalo okrog nas in vsi so pričakovali, kaj bo. Pa je tudi sedaj zmagala politična zrelost, zdrav razum in zavest trdne ter usodne medsebojne povezanosti vseh treh jugoslovanskih narodov. Voditelj hrvatskega naroda dr. Vladko Maček je v četrtek izjavil časnikařem, da je po vsestranskem preudarjanju in treznem premisleku sklenil ponovno stopiti v vladu kot podpredsednik v skupno vladu. Še isti večer je odpotoval v Belgrad in večeraj jutraj je bil radostno sprejet v naši prestolnici. Morda niso nikdar srca jugoslovanskega ljudstva tako močno utripala za svojo usodo kakor v teh dneh. Onstran naših meja so morda že na tihem upali na našo neodnost. To je trajalo nekaj dni, potem pa je spregovoril Zagreb. Povedal je, da so se sporazumeli Hrvati z novim srbskim političnim vodstvom in da bomo poslej na znotraj in zunaj Jugoslavlani nastopali vedno enotni in združeni, zavedajoč se, da je v tem naša največja moč. Vsem Slovincem, Hrvatom in Srbom se je odvalil velik kamen od srca in z novim upanjem smo začeli gledati v bodočnost, ker vemo, da jo bomo složno nosili, pa naj bo težka ali lahka, srečna ali nesrečna. Naša nova vladu, v kateri smo zastopani vsi Slovenci, Hrvati in Srbi, bo, o tem smo prepričani, naslonjena na združeno jugoslovansko ljudstvo, ki hoče svobodno in častno živeti, storila vse, da se ohrani mir v tem delu Evrope. Dobro poznamo strahote moderne vojskovanja in vroče želimo, da bi mirna prizadevanja naših vodilnih mož v polni meri uspešna. Če pa ne, bomo prav tako vsi, Srbi, Hrvati in Slovenci, združeni v ljubezni do svobode in pripravljeni na največje žrtve, z enotnim nastopom premagali naval, ki bi nas utegnil zadeti. Pravkar ponovno potrjena enotnost in složna jugoslovanskih narodov, naša trdna volja v uspeh, red in disciplina pa je poročstvo naše zmagaje, naj pride, kar hoče.

»Hrvatski dnevnik« razlaga korak dr. Mačka

»Hrvatski dnevnik« v včerajšnjem uvodniku razlaga korak voditelja hrvatskega naroda dr. Vladka Mačka, ki se je odločil stopiti v vladu in sodelovati pri vodstvu nadaljnjih, brez dvoma zelo težkih in usodnih naših državnih poslov. Nekaj misli iz tega uvodnika smo objavili že včeraj, druge zanimiveje misli pa objavljamo danes: »Nobene dvoma ni, da je ta odločitev predsednika dr. Mačka zares zgodovinskega pomena. Avgusta 1939 je dr. Maček mnogo doprinesel k miru in varnosti naše državne skupnosti, ko je sklenil znani sporazum. Če ne bi bilo te dr. Mačkove pripravljenosti, kdo ve, kam bi se dogodki naghnili. Potem je dr. Maček mnogo in intenzivno delal za zboljšanje in ureditev notranjega razmerja med Srbi in Hrvati ter za mir, ki ga žele Srbi in Hrvati. Sedaj dr. Maček ponovno sprejema poziv današnjih predstavnikov Srbije k skupnemu delu za mir in ureditev srbsko-hrvatskih odnosov. Po odločitvi predsednika dr. Mačka naj se razčisti zunanje-politično ozračje. Njegova odločitev je početak močne iniciative zelo ugledne politične osebnosti, naj se stori vse, kar je mogoče za ohranitev miru v tem delu Evrope. Sedaj šele prihajajo dnevi, ki jih bomo preživeli v največji pazljivosti in ki bodo še bolj osredotočili naše misli na bodočnost.«

»Seljački dom« o zadnjih dogodkih

Zagreb, 4. apr. j. Službeno glasilo Hrvatske kmečke stranke tednik »Seljački dom« je o zadnjih dogodkih v naši državi prinesel članek: »Sprico vseh dogodkov, ki so se odigrali z veliko brzino, je nastalo veliko zanimanje tudi v velikem svetu. Na Hrvatskem in povsod, kjer žive Hrvati, so vsi pazili samo na eno, namreč kaj bo odločil predsednik HSS dr. Maček. Predsednik dr. Maček je v Zagrebu čakal najprej na poročilo hrvatskega bana dr. Ivana Subašića. Na podlagi tega poročila je razp. v. l. predsednik z inž. Košutićem in dr. Krnjevićem zelo dolgo in večkrat. Ti posveti so se v zadnjem tednu razširili tudi na druge prvake. Potem je kot posebni poslanec dr. Mačka odpotoval v Belgrad inž. Avgust Košutić, ki je najprej obiskal glavne čimice vladu, da bi slišal njihovo mnenje in o tem obvestil predsednika. Ze naslednji dan se je Košutić vrnil v Zagreb skupaj z ministri dr. Andrešom, dr. Šutejem in dr. Smoljanom. Na podlagi poročil, ki so jih ti podali, so se začeli v Zagrebu posveti, ki so trajali ves dan. Tu je bilo sklenjeno, da ponovno odidejo inž. Košutić ter ministri dr. Šutej in Smoljan v Belgrad. Potrebno je pripomniti, da so spremembe v Jugoslaviji izvale veliko zanimanje v svetu, največji odmev tega novega stanja pa je bilo opaziti v nemškem tisku, ki je poudarjal, da spremlja Nemčija razvoj političnega položaja v Jugoslaviji najbolj pazorno in da pričakuje izjave vladu.«

Dalje pravi »Seljački dom«: »Hrvatski narod je tudi pri teh dogodkih podal dokaz za svojo politično zavest. Povsod je ohranil svoje dostojanstvo, mir in disciplino. V pričakovanju nadaljnjih dogodkov je hrvatski narod ohranil isti mir, red in disciplino, kakor v preteklem tednu. Ves hrvatski narod z zaupanjem spremlja delo svojega predsednika, ki se v teh dneh prav nečloveško trudi, da bi ljudstvu ohranil mir in olajšal težave, ki so jih prinesli sedanji časi.«

Zanimivi simptomi

»Hrvatski dnevnik« piše: »Po poročilih švicarskega izvora ni bila ne v Rimu ne v Berlinu doslej izdana nikakršna službena izjava o dogodkih v Jugoslaviji. Vidi se, da so se tam postavili glede dogodkov v Jugoslaviji na stališče največje rezerve. Medtem pa je bilo na splošno opaženo, da je predinočnim pristvoval na rimski postaji pri sprejemu japonskega zunanjega ministra poleg predstavnikov trojne zveze tudi jugoslovanski poslanik. Prav tako so bili na sprejemu v japonskem veleposlaništvu, kjer so bili samo zastopniki držav trojne zveze, povabljeni ter so se vabilu odzvali jugoslovanski diplomati in časnikarji. Na temelju teh zunanjih, pa vendar pomembnih simptomov bo po mnenju švicarskih nevtiralnih krogov pristotnost Macuoke morda pomirljivo vplivala na yzncmirjene duhove.«

Dr. Maček v Belgradu prisegel

Belgrad, 4. aprila. m Davi je dopotoval v Belgrad v spremstvu bana banovine Hrvatske dr. Subašića in glavnega tajnika HSS dr. Krnjevića prvi podpredsednik vladu dr. Maček. Na železniški postaji se je pred prihodom ljubljanskega brzovala zbralo več članov kraljevske vladu, ki so toplo pozdravili g. dr. Mačka. Med drugim so bili zbrani gg. minister dr. Krek, notranji minister dr. Budisavljević, pravosodni dr. Božo Čubrilović, minister za prehrano Sava Kosanović, finančni minister dr. Šutej, poštni dr. Torbar, trgovinski dr. Andres in minister brez listnice dr. Smoljan ter kabinetni šef g. dr. Mačka dr. Bodić. Po pozdravu na železniški postaji se je dr. Maček odpeljal s spremstvom v hotel »Bristol« kjer je imel več razgovorov. Navzoči so bili domači in tuji časnikarji, ki so mu stavili razna vprašanja. Dr. Maček se je prvotno branil, nato pa je na vprašanje časnikarjev, kakšen vtis je napravila na njega novica o smrti madžarskega predsednika vladu, odgovoril, da izraža svoje obžalovanje in sožalje madžarskemu narodu ob tej bridki izgubi. Na vprašanje, če bo sporazum med Srbi in Hrvati izražal okrepitev zadnjih dogodkov, je dr. Maček odločno izjavil: »Mislim, da bo, po

teh besedah se je poslovil od časnikarjev. Dopoldne je imel več sestankov s člani kraljevske vladu.

V predsedništvu vladu so se zbrali minister za soc. pol. in nar. zdravje Milan Grol, prom. min. B. Jelić, finančni minister dr. Šutej, poštni minister dr. Torbar, notranji minister dr. Srdjan Budisavljević in minister brez listnice dr. Smoljan s predsednikom vladu armadnim generalom dr. Simovičem, pred katerimi je dr. Maček položil prisego. Nato je bil zaprišežen tudi minister za prehrano Sava Kosanović. Nato je dr. Maček obiskal gradbenega ministra dr. Kulovca ter se z njim razgovarjal dalj časa o vseh aktualnih vprašanjih. Pogovarjal se je tudi z drugimi ministri in z banom dr. Subašićem.

Po prihodu dr. Mačka v Belgrad je vladalo v vseh tukajšnjih političnih krogih največje zanimanje. Njegov prihod in vstop v vladu za prvega podpredsednika vladu listi komentirajo in povdarjajo, da je prišlo do sporazuma med Srbi in Hrvati ter da je vladu generala Simovića sprejela tudi politiko Zagreba glede notranjih in zunanjih problemov.

Odnosi med Srbi, Hrvati in Slovenci slone na temelju enakopravnosti

Pod naslovom »Edina pot« je objavila včerajšnja »Politika« daljši uvodnik, v katerem govori o pomenu prihoda dr. Mačka v Belgrad. V članku beremo med drugim: »Vedeli smo, da slone odnosi med Srbi, Hrvati in Slovenci na temelju enakopravnosti srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda in da vsi trije narodi nagonsko čutijo medsebojno usodno povezanost. Ker smo to vedeli, smo vsi v naši državi trdno pričakovali, da bo hrvatski narod s svojimi voditelji mogel samo pozdraviti spremembo, ki je privedla v vladu prave predstavniške srbskega naroda.« Nato članek nadaljuje: »Včeraj je g. dr. Maček prekinil svoj molk. V Zagrebu je dal izjavo, v kateri je naznanil vsemu svetu, da bo šel v Belgrad ter bo pot podpredsednik vladu nadaljeval svoje osebno sodelovanje s predstavniški srbskega in slovenskega naroda, kakor so ostali hrvatski ministri po odobritvi dr. Mačka brez pridržka v to sodelovanje privolili že 27. marca. Čeprav nismo nikdar dvomili, da bi dr. Maček v teh trenutkih izbral kako drugo rešitev in kako drugo pot, ima vendar včerajšnja izjava

dr. Mačka po daljšem posvetovanju in premišljevanju velikanski pomen za razmerje med Srbi in Hrvati. Ta izjava jasno potrjuje, da so Srbi in Hrvati preživeli skušnjave in ostali skupaj v enem najtežjih trenutkih svoje zgodovine. Vsi računali, ki so jih delali na temelju razlike med Srbi in Hrvati, so se razblinile in so postale gradivo za arhiv. Kakor doslej, so Srbi, Hrvati in Slovenci na skupni poti, s katere jih nihče ne more več odvrtiti, niti zaustaviti na njej. Kar bo sedaj storjeno in potrjeno med Srbi in Hrvati, je za vedno Magna carta srbsko-hrvatsko-slovenskih odnosov. Tako bo in ostane, kakor bo sedaj ugotovljeno in povedano. Bratska in odločna beseda g. dr. Mačka bo preslila srbske, hrvatske in slovenske vase in mesta ter vtila nov up in novo moč. Ta velika moč zedinjenega ljudstva srbskega, hrvatskega in slovenskega bo postavljena v službo miru na Balkanu. Ta moč ne bo zlorabljena, ne slabo uporabljena. Ona je in bo ostala samo v službi lastnih koristi in državne varnosti.«

Zaklonišča pred napadi iz zraka

Oziri na državno, pa tudi na našo osebno in imovinsko varnost narekujejo, da zgradimo čim več zaklonišča. Zaklonišča naj bodo že zdaj opremljena z orodjem in drugimi potrebščinami, kakor to predpisujejo navodila banske uprave z dne 31. maja 1940, Sl. l. Kos 46. Najvažnejše točke teh navodil so razvidne v oglasu, ki mora viseti v veži vsake stanovanjske hiše.

Protiletalska zaščita

V zvezi z naredbo banske uprave o zatemnitvi z dne 18. maja 1940, Sl. l. Kos 42; in z njenimi navodili za ponašanje prebivalstva pri letalskih napadih z dne 31. maja 1940, Sl. l. Kos 46, ki so bila objavljena tudi v vsem časopisju in na katera se prebivalstvo ponovno opozarja, smo od uradne strani obveščeni, da morajo biti po sedanjem stanju izkušenj okna odprta, dokler traja napad iz zraka, ker se sicer pod zračnim tlakom zdrobe. Navodilo v označenem predpisu, da naj bodo okna med napadom iz zraka zaprta, je zastarelo. Da bi se zatemnitve mogla izvesti po predpisih, naj si prebivalstvo pravočasno oskrbi vse potrebščine za to.

Poročilo von Heerena o Jugoslaviji

Zadnja številka nemškega polslužbenega lista »Dienst aus Deutschland« piše: »Nemški poslanik v Belgradu von Heeren je podal poročilo o položaju v Jugoslaviji. Diplomatski predstavnik Nemčije je bil od začetka jugoslovanske krize v središču dogodkov, zato bo lahko na temelju neposrednega opazovanja ter bogatega osebnega izkustva nudil berlinskim službenim ljudem točno sliko položaja v Jugoslaviji in njih ozadje ter politične težnje. Zato bi moglo imeti njegovo poročilo mnogo verodostojnega gradiva, s katerim bi lahko bili merodajni ljudje v Nemčiji izčrpno poučeni.«

Korektna izjava nemškega konzula

Kraljevska banska uprava v Ljubljani objavlja: Dne 3. t. m. se je pred svojim odhodom nemški konzul dr. Hans Brosch prišel osebno poslovit od bana dravske banovine. Pri tej priliki je obžaloval, da nekatere tuje radijske postaje o slabem ravnanju z narodnimi manjšinami v Sloveniji širile vesti, o katerih neresničnosti in neosnovanosti se je mogel sam prepričati na mestu. Hvaležno je priznal korektno vedenje prebivalstva do Nemcev, njegovo prispevanje, treznost in ustrežljivost. Konzul se je odpeljal ob 17.30.

Iz pisarne Kraljev. banske uprave v Ljubljani, 4. aprila 1941.

Osebnosti

Belgrad, 4. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra ter v soglasju predsednika vladu je bil postavljen za referenta v 3-2 Dragomir Milovanović, novinar in bivši narodni poslanec.

Z odlokom prometnega ministra pa je bil Dragomir Milovanović postavljen za šefa kabineta prometnega ministra.

Belgrad, 4. aprila. m. Napredoval je za pristava 7. skupine pri državnem pravobranilstvu v Ljubljani dr. Franc Bajc. Za uradniškega pripravnika škofijskega ordinariata v Skoplju je postavljen Ivan Tomas. Premješena sta na pošto na ravnanje v Ljubljani insp. 5. skupine Josip Jakša in Franc Žnidaršič iz Kranja.

Belgrajske novice

Belgrad, 4. aprila. AA. Patriarh srbski dr. Gavrilu je obiskal danes dopoldne pravosodnega ministra dr. Božidarja Markovića.

Knjaževac, 4. aprila. m. Predsednik glavnega odbora radikalne stranke Aca Stanojević je odpotoval z avtomobilom v Vrnjačko banjo.

Vojvoda Peter Bojović vrhovni inspektor vse jugoslovanske vojske



Vojvoda Bojović je bil rojen 4. julija 1858 v Miševici in potomec Spasojevićev. Gimnazijo je končal v Belgradu, za podporočnika je bil postavljen 1880, za generalštabnega polkovnika 1901, za generala 1912, za vojvodo pa je bil imenovan 22. septembra 1918. Kot mlad častnik je vojvoda Bojović postopoma zavzemal položaje in poveljeval v mirnem času pehotnemu polku, pehotni brigadi, divizijski oblasti in konjeniški diviziji. Bil je dvakrat načelnik štaba aktivne vojske, pomočnik zastopnika načelnika in načelnik glavnega štaba, načelnik štaba glavne vojne inspekcije in načelnik splošnega vojnega oddelka v ministru vojske in mornarice. V vojni leta 1876. je bil kot gojenec vojaške akademije v štabu vrhovnega poveljstva. V vojni 1914—1918 je bil poveljnik I. armije itd.

Vojvoda Bojović je napisal več knjig in učbenikov iz vojaškega področja. Prevredel je tudi Briamontovo »Taktiko«. Odlikovan je bil v miru in vojni s številnimi domačimi in tujimi odlikovanji.

Vodja nemške manjšine v Belgradu

Novi Sad, 4. aprila. b. Po kratkem obisku voditeljev nemške manjšine dr. Stepa Janka, Franja Hama in Johana Vista v sredo popoldne pri novem banu dunavske banovine dr. Vlaščinu je dr. Step Janko odpotoval v Belgrad.

V njegovem spremstvu je bil tudi Franjo Hamm.

(Nadaljevanje s 1. strani)

tala so napadla Tripolis in je bilo v judovskem delu mesta 15 mrtvih. Druga angleška letala so streljala s strojinami na naše premikajoče se kolone. Izgube so neznatne.

V Vzhodni Afriki se nadaljuje odpor tako v Eritreji, kakor v področju pri Hararju. (AA)

Nemška poročila

Berlin, 4. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča:

Kakor je že bilo sporočeno v posebni vesti, so nemški in italijanski oddelki nadaljevali s preganjanjem Angležev, ki so bili poškodeni pri Marsa Brega v Severni Afriki. Zavzeta je bila Agadabija, čete pa se nahajajo pred Zueino. Sovražnik se hitro umika proti severu. Zajeli smo več ujetnikov in zaplenili avtomobile in oklopne enote. Naše izgube so majhne. Tretjega aprila so nemški in italijanske čete nadaljevale s preganjanjem sovražnika in so prispele do Genina. Pri svojem umiku je sovražnik izpraznil tudi Benghazi, kakor je to tudi sam sporočil.

»Bitka pri Matapanu«

London, 4. aprila. Reuter: Angleško mornariško poveljstvo je danes objavilo, da se bo po posvetu z admiralom sirom Andrejem Cunninghamom nedavna angleška zmaga v Jonskem morju imenovala bitka pri Matapanu. Rt Matapan je namreč najbolj južna točka grške celine in najbližja kraju, kjer se je bila velika bitka preteklega tedna.

Nemški napad na Bristol, angleški na Brest

Nemška letala so bila štiri ure nad Bristolom, angleška pa so bombardirala slovit križarki »Scharnhorst« in »Gneisenau« v Brestu

Berlin, 4. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča: Naše podmornice so potopile v severnem delu Atlantskega morja 88.616 ton sovražnikovih ladij, od katerih jih je 10 s skupno tonažo 58.000 ton. Te ladje so bile torpedirane, ko so plule v močno zavarovanem konvoju proti Angliji. Po vrh tega je bila poškodovana neka ladja s približno 12.000 tonami.

Oddelki bombnikov so ponoči ponovno napadli pristaniške naprave v Bristolu. Videlo se je, da je nastalo več požarov. Ostali učinkoviti napadi so bili namenjeni napravam, ki so pomembne za vojno in katere se nahajajo na južni in zahodni obali otočja. Polaganje min v angleških pristaniščih se je po načrtu nadaljevalo. Sovražnik tudi včeraj ni letel nad našim ozemljem niti ponoči niti podnevi. Pri zadnjih uspehih, ki so jih naše podmornice dosegle v boju proti britanskim trgovskim ladjam v Severnem Atlantiku, so se odlikovale posebno podmornice pod poveljstvom poročnika Rosenbauma. (AA)

London, 4. aprila. Reuter. Uradno sporočajo, da je kr. ladja »Lockhouse« zbila včeraj v bližini ustja Temze neko sovražno letalo ter drugo težko poškodovala. To se je zgodilo v toku neuspešnega sovražnega napada na nek angleški konvoj. (AA)

London, 4. aprila. Po angleškem vojnem poročilu so britanska letala večerj močno napadla francosko pomorsko bazo Brest, kjer sta usidrani nemški križarki »Scharnhorst« in »Gneisenau«. Na pomolih so izbruhnili ogromni požari, a zaradi megle ni bilo mogoče ugotoviti, ali sta bili ladji zadeti ali ne. Poleg tega so britanska letala napadla petrolejska skladišča v Rotterdamu in Ostendu. Od vseh teh poletov se štiri letala niso vrnila.

London, 4. aprila. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča: Preteklo noč je velik oddetek bombnikov ponovno in navzlic slabim vremenskim razmeram napadel pomorsko oporišče v Brestu, kjer sta zasidrani sovražnikovi križarki »Scharnhorst« in »Gneisenau«. Gosti oblaki in megla nad ciljem so otežkočali opazovanje rezultatov. Videlo se pa je, da so bombe velikega kalibra padale na bazen v doku in so v pristanišču samem povzročile več požarov. Manjši napadi so bili izvedeni na petrolejske rezervoarje v Rotterdamu ter na pristanišče v Ostende. Štiri naša letala se s teh poletov niso vrnila domov.

London, 4. aprila. Reuter. Uradno poročajo, da si je nemško letalstvo v noči od četrta na petek izbralo za glavni cilj mesto Bristol. Napad je trajal štiri ure.

V Ameriki napetost še ni popustila

Ameriška vlada je odbila nemški protest, Nemčija pa javlja protiukrepe

Washington, 4. aprila. Associated Press. — Ameriški tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull, je danes trdil, da so Združene države gladko odklonile nemške in italijanske proteste proti zaplenbi ladij in da so prav tako zavrnile zahteve, da bi izpustile ladje ter mostva. Zunanje ministrstvo je izjavilo, da je zaplenba bila potrebna, da bi bile ladje v ameriških lukah varne pred razdiralnim delom. Zunanje ministrstvo je na oba protesta osnih sil javno odgovorilo. Cordell Hull je izrazil svoje presenečenje sprito »drznih trditvev in zahtev«. Izjavil je, da nemško poslanstvo nikakor ne more dokazati kršitve mednarodnega prava ali prijateljske in trgovske pogodbe med Združenimi državami in Nemčijo. Cordell Hull je sporočil nemškemu poslanstvu: »Ne poznam nobenega načela v mednarodnem pravu, ki bi dovoljevalo lastnikom in mostvu ladij, ki so se zatele v luke kake tuje države, razdiralno delo brez ozira na krajevne zakone in gostoljubnost, ki so jih uživali.«

Zunanji minister je nadalje izjavil, da ni v pogodbi med Združenimi državami niti sence dokaza, ki bi dovoljeval tako mnenje. Dodal je, da so bili pomožni stroji na neki nemški ladji pokvarjeni, prav tako pa tudi njeni pogonski stroji. Če nam potapljanje in zažiganje ladij v drugih lukah na tej celini kaže, kaj se lahko pripeti tudi v naših pristaniščih, ni mogoče razumeti, kako bi nemška vlada mogla pričakovati, da bo naša vlada šla mirno mimo tega.

V odgovoru na italijansko noto se je Cordell Hull skliceval na ameriško pravo, ki opravičuje ameriške ukrepe.

New York, 4. aprila. b. Washingtonski dopisnik Associated Pressa poroča, da ameriška vlada še ni izdala odločbe o uporabi 69 zaplenjenih italijanskih, nemških in danskih ladij. Ni izključeno, da se bodo te ladje prepustile v uporabo Angliji.

Lima, 4. aprila. DNB: Požar na nemških ladjah, ki so bile zažgane v luki Galao, še vedno traja. Peruanska oblastva so zadržala v internaciji posadke nemških ladij. Prijeta je bila tudi posadka nemške ladje »Friesland«, ki se nahaja v neki severni peruanski luki. (AA.)

Nemški protest — odbit

Washington, 4. aprila. DNB: Sinoči je zunanje ministrstvo izročilo odgovor ameriške vlade na protestno noto, ki jo je poslal nemški veleposlanik v Washingtonu 31. marca in 1. aprila glede zaplenjenih nemških ladij, ki so se nahajale v ameriških lukah ter glede interniranja posadke nemških ladij po ameriških oblasteh. Ameriška vlada v svojem odgovoru odklanja zahtevo nemškega veleposlanika, naj se osvobode nemške ladje v ameriških lukah in oprostito člani posadke teh ladij. Glede postopanja z nemškimi mornarji bo z ozirom na nemški protest izdana druga nota, v kateri bodo obrazloženi ukrepi, ki se bodo v bodoče izvajali. (AA.)

Washington, 4. aprila. United Press: Iz Združenih držav je prišla vest, da je ameriška vlada odbila nemški in italijanski protest in izjavila, da nima namena izpustiti zaplenjenih ladij ter aretranega mostva. Tajnik za zunanje zadeve, Cordell Hull, je izrazil svoje začudenje nad italijansko in nemško zahtevo. Dejal je, da ni mednarodnega zakona, ki bi dovolil, da bi kdo uničil ladje v tujih pristaniščih.

Nemški protiukrepi

Washington, 4. aprila. Ass. Press. Ameriški listi javljajo iz Berlina, da so nemške oblasti zaprle štiri ameriške državljane. Listi pripominjajo k temu, da gre tu očitno za protiukrepe zaradi internacije posadke nemških častnikov in mornarjev, ki so ga izvršile ameriške oblasti, ker so bili obtoženi sabotažnih dejanj.

Rim, 4. aprila. o. Tukaj vedo, da je ameriški državni pravdnik potrdil pravilnost ravnanja ameriških državnih oblasti glede plenjenja nemških in italijanskih ladij.

Curih, 4. aprila. b. »Neue Zürcher Zeitung« prinaša iz Berlina vesti, da je zaplenjenje nemških, italijanskih, danskih in francoskih trgovskih ladij v ameriških pristaniščih izzvalo veliko ogorčenje. Poleg protesta, ki ga je vložil nemški poslanik v Washingtonu pri ameriški vladi, je zaplenitev izzvala globoko ogorčenje v vsej Nemčiji. Po mnenju poučenih krogov se preučujejo koraki, ki bi se naj podvzeli pri USA zaradi zaplenjenja trgovskih ladij, in koraki, ki naj bi se imeli podvzeti zaradi morebitne akcije s strani držav južne Amerike.

Mehiško stališče

Mexico, 4. aprila. DNB: Na včerajšnji seji mehiškega senata je senator Calcanes govoril o zaplenbi nemških in italijanskih ladij v lukah Tampico, Penco in Veracruz. Naglasil je, da te ladje lahko zelo koristijo ameriški trgovski mornarici. V zvezi s tem dogodkom je senat sklenil imenovati komisijo na čelu s senatorjem Calcanesom, ki naj bi proučila vprašanje odkupa nemških in italijanskih ladij. Na seji je bil sprejet tudi sklep, naj se sestane posebna komisija predstavnikov Mehike in Združenih držav, ki naj bi razpravljali o vprašanju izkoriščanja mehiških letališč po Združenih državah. (AA.)

Spor zaradi ujetnikov

Berlin, 4. aprila. DNB: Ves današnji nemški tisk obširno komentira poročilo, da so ameriška oblastva ponovno poslala v Kanado nemške pomorske častnike, ki so pobegnili iz nekega ujetniškega taborišča v Kanadi. Nemški tisk ostro obsoja to postopanje ameriške vlade, ki je nemške častnike ponovno predala kanadskim oblastem. »Völkischer Beobachter« pravi v zvezi s temi dogodki, da vrnitev nemških pomorskih častnikov ni v skladu z mednarodnim pravom. V istem smislu piše »Berliner Börsen Zeitung« in »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki naglašata, da je sklep ameriške vlade popolnoma svojevoljen in da ne sloni na mednarodnem pravu. (AA.)

Berlin, 4. aprila. b. Nemški tisk zelo ostro protestira proti izročitvi nemških vojakov, ki so

Bardossy predsednik madžarske vlade

V Budimpešti napovedujejo, da ne bo v zunanji politiki nobenih sprememb in da se bo nadaljevala Telekyjeva politika

Budimpešta, 4. aprila. Reuter. Novo madžarsko vlado je sestavil Ladislav Bardossy. Prezel bo tudi resor zunanjega ministrstva.

Budimpešta, 4. aprila. AA. Havas: Madžarski politični krogi smatrajo, da bo nova vlada nadaljevala politiko bivše vlade. Edino dejstvo, ki označuje novo vlado, je to, da je novi predsednik vlade clovek, diplomat po karieri in ne pripada nobeni stranki, niti ni član parlamenta. Politični krogi poudarjajo, da mu to zagotavlja popolno neodvisnost od vseh ostalih strank, kar mu bo tudi omogočilo, da se bo lahko popolnoma posvetil velikim nalogom, ki ga čakajo.

Budimpešta, 4. aprila. MTI: Vlada Bardossyja je danes ob 11. pred namestnikom Horthyjem položila prisego. Laszlo Bardossy, novi predsednik vlade, je bil rojen 10. decembra 1890. Študiral je na katoliški univerzi v Budimpešti, nato pa je nadaljeval študije na univerzah v Berlinu in Parizu, končal jih je pa v Budimpešti, kjer je leta 1912 promoviral za dr. prava. Po končanih študijah je stopil Bardossy v prosvetno ministrstvo, že leta 1921 pa je stopil v madžarsko diplomatsko službo. Leta 1924 je postal ravnatelj tiskovnega oddelka v zunanjem ministrstvu, leta 1930 pa je bil postavljen za svetnika madžarskega poslanstva v Londonu. Po imenovanju za pooblaščenega ministra je

pobegnili iz kanadskega ujetništva v Združene države severne Amerike, ki jih je USA vrnila v Kanado. Postopanje Združenih držav severne Amerike se obsoja posebno zaradi tega, ker je popolnoma nepravilno in protizakonito, kajti člen 13. haške konvencije, ki so ga priznale tudi Združene države severne Amerike, obvezuje vse države, da vojaškim beguncem dajo pribežališče in zavetje. V Nemčiji vlada velika ogorčenost predvsem zaradi tega, ker sta bila dva nemška vojaka transportirana v Kanado, vključena na rokah. Nemški listi nglasajo, da vse kulturne države postopajo spoštljivo z vojnimi begunci in da bi to morala storiti tudi Amerika, ki vedno naglašja svojo svobodo.

Rooseveltova izjava

Washington, 4. aprila. Associated Press. — Roosevelt je izjavil zbranim častnikom, da so največje razdiralnega dela zakrivali italijanski trgovci po navodilih admirala Roberta Laissa, mornariškega odposlanca, glede katerega so Združene države že zahtevale, naj ga odstranijo.

Konzul Bruni zaprt

New York, 4. aprila. b. United Press poroča, da je vlada USA zahtevala odpoklicanje italijanskega pomorskega atašea Alberta Laissa Histobala. United Press poleg tega dozna, da je policija zaprla italijanskega konzula dr. Brunija po izvršeni preiskavi v njegovi pisarni. Enako je aretirala tudi tri častnike italijanske ladje »Biancamano«, ki je zasidrana v newyorški luki. Policija je izvršila preiskavo tudi v uradih italijanskega parobrodškega društva, ker je zaprla tri člane njegovega osebja.

Fotič pri Rooseveltu

Washington, 4. aprila. o. Roosevelt je sprejel v zvezi z mednarodnim položajem našega poslanika v Washingtonu g. Fotiča ter se z njim dalje časa razgovarjal v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem.

bila dva državnika, ki sta zavzemala najvažnejša mesta. Sedaj je po smrti drugega pokojnika prevzel vodstvo Bardossy. Njegovo potovanje v svojstvu zunanjega ministrstva je bilo posvečeno prijateljski Nemčiji. Ta linija politike je delo pokojnega Gömbösa, ki je kot Madžar prvi uporabil besedo os in ta politika se je nadaljevala preko Telekyja naprej in se bo sedaj nadaljevala v njegovem nasledniku Bardossyju. (AA.)

Budimpešta, 4. aprila. AA. MTI: Tragično umrli predsednik vlade grof Teleky je izročil leta 1929 svojemu tajniku Inceju pismo s pripombo, naj ga odpre šele po njegovi smrti. To pismo je bilo danes odprto. V njem izraža grof Teleky željo, naj bi bil njegov pogreb čim skromnejši in naj se izvrši ob 7. uri zjutraj. Grof Teleky je izrazil željo, naj pogrebu nihče ne prisostvuje razen duhovnika in tajnika. Želi, naj se mu venci ne pošiljajo in naj se njegova smrt ne objavlja z oglasi. Na koncu je izrazil grof Teleky željo, naj mu ne postavijo nobenega nagrobnega spomenika.

Budimpešta, 4. aprila. AA. MTI: Pogreb umrlega predsednika madžarske vlade grofa Telekyja bo v ponedeljek 7. t. m. ob 10 dopoldne

Budimpešta, 4. aprila. MTI: Grofica Teleky, ki se nahaja na zdravljenju v nekem sanatoriju, se je pripeljala z ambulantnim avtomobilom do poslopja parlamenta ter so jo nato prinesli k odru grofa Telekyja. Grofica Teleky je ostala pol ure ob odru grofa Telekyja ter so jo nato ponovno odpeljali na kliniko.

Budimpešta, 4. aprila. AA. MTI: Vlada, na katere čelu se sedaj nahaja predsednik Bardossy, je prisegla danes dopoldne. Glede sestave vlade ni sicer nobenih sprememb. Notranji minister Keresztes-Fischer je sporočil članom parlamentarnega kluba vladine večine, da je ministrski predsednik Bardossy, ki se doslej ni bavil z vprašanji notranje politike, sklenil imeti stalne zveze s stranko vladne večine glede notranje politike. Notranji minister je izjavil, da bo on podpiral novega predsednika vlade pri njegovem delu in njegovih naporih.

Državni udar v Iraku

London, 4. aprila. Reuter: V London so prišle vesti o državnem udaru v Iraku. Čeprav je položaj še vedno nejasen, se vendar zdi, da se je nekaj ministrov, ki jih je vodil Rašid Ali, na nezakonit način polastilo državne oblasti v Bagdadu. Kolikor je v Londonu znano, ostavka prejšnjega ministrskega predsednika Taha el Hašimi ni bila še sprejeta niti od kraljevega namestnika niti od kralja. Vstaši so napravili državni udar v trenutku, ko je parlament počival in kraljevi namestnik bil odsoten. Ni se znano, kako bo na ta prevrat gledalo ljudstvo. Angleška vlada pozorno spremlja nadaljnji razvoj.

Macuoka v Berlinu

Rim, 4. aprila. Stefani: Ko je zapuščal italijansko ozemlje, je japonski zunanji minister Macuoka poslal Mussoliniju sledečo brzojavko: Dovolite mi, da vam izrazim svojo najiskrenjejšo zahvalo za silajno ljubeznivost, s katero ste me sprejeli. Ne vem, kako bi vam izrazil svojo hvaležnost. Moje misli bodo zmerom z vami v junaški borbi, ki jo vodite za pravico. Prepričan sem, da bo pod vašim vodstvom veliki italijanski narod izšel iz te vojne kot zmagovalce. Izvolite sprejeti duce, izrazite mojega globokega občudovanja in prepričanje o mojem posebnem spoštovanju.

Macuoka je razen tega poslal grofu Ciano brzojavko sledeče vsebine: Posebno in globoko se zahvaljujem za sprejem, ki ste mi ga izkazali vi in italijanska vlada in zato obema izrekam iskreno zahvalo. Ta obisk mi bo ostal vedno globoko v spominu in bo pomagal, da se ojači še tradicionalno prijateljstvo, ki je bilo nedavno potrjeno s sklenitvijo trojnega pakta. Zeleč vam skorajšnjo in popolno zmago vaše oborožene sile in vaše plemenite domovine, vas prosim, ekselencja, da prejmete zagotovilo o mojem globokem spoštovanju. (AA.)

Berlin, 4. aprila. DNB: V tukajšnjih političnih krogih se je zvedelo, da bo japonski zunanji minister Macuoka, ki je danes popoldne ponovno prišel v Berlin, ostal v nemški prestolnici poldrugi dan. Macuoka se bo jutri zvečer skozi Moskvo vrnil v Tokio. Mislijo, da bo japonski zunanji minister tudi pri sedanjem bivanju v Berlinu imel razgovore z merodajnimi osebnostmi. (AA.)

Berlin, 4. aprila. DNB: Voditelj Nemčije je danes popoldne sprejel japonskega zunanjega ministra Macuoka in imel z njim daljši razgovor. Pri tem razgovoru je bil navzoč nemški zunanji minister v. Ribbentrop. (AA.)

V Albaniji

Nekje v Italiji. 4. aprila. Stefani. Službeno poročilo 301 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

Obojestransko topniško delovanje. Naš lovski oddelek je izvedel napad v nizkem poletu na kolone sovražnikovih čet, ki so se premikale po cesti od Korče proti Podgraden. Sovražniku so bile prizadejane težke izgube, zažganih pa je bilo več motoriziranih sredstev. Eno ogledniško letalo je zbil eno sovražnikovo lovsko letalo zahodno od Sardinije. (AA.)

Atene, 4. aprila. Atenska agencija: Uradno poročilo št. 169 generalnega štaba grške vojske z dne 3. aprila se glasi:

V toku dneva je bilo opaziti udejstvovanje patrol ter topništva. Ujetih je bilo več vojakov in zaplenjena gotova količina avtomatičnega orožja in močnarjev. Uradno poročilo notranjega ministrstva z dne 3. aprila pravi, da so sovražna letala izvršila napad na zapadno grško Makedonijo, ni pa bilo ne človeških žrtev in ne materialne škode. (AA.)

Kairo, 4. aprila. Reuter. Po poročilu angleškega letalskega poveljstva so angleška letala včeraj hudo napadla albansko mesto Berat, ki služi Italijanom kot važna letalska baza. Uničili so celo vrsto letal.

V istem poročilu javljajo, da so sovražna letala skušala napasti grško prestolnico Atene, a so bila takoj razkrojljena.

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

76.

77.

76.

Tunjuš zavpije na Iztoka: »Zaspanec, krmežljava mačka, zakaj nisi pel? Pa pojdi leč! Vsi spat, takoj! Eden h konjem, drugi pogasite ogenj! Jutri pride Epafrodit! Konji naj bodo napaseni, ostri meči — trgovci ima tovor, da se izplača parkrat suniti.«



77.

Radovan in Iztok sta legla spat v grmovju. Iztok: »Tunjuša zakoljem! Radovan: »Norec, molči! Ali bi rad tičal na kolcu in se pekel na raznju kot kostrun!«

78.

Radovan: »Nekaj drugega. Huni čakajo tu nekega bogatega trgovca, da ga oropajo. Rešiva ga! Ukradi dva konja, da potečeva naproti in mu sporočiva nevarnost.«

79.

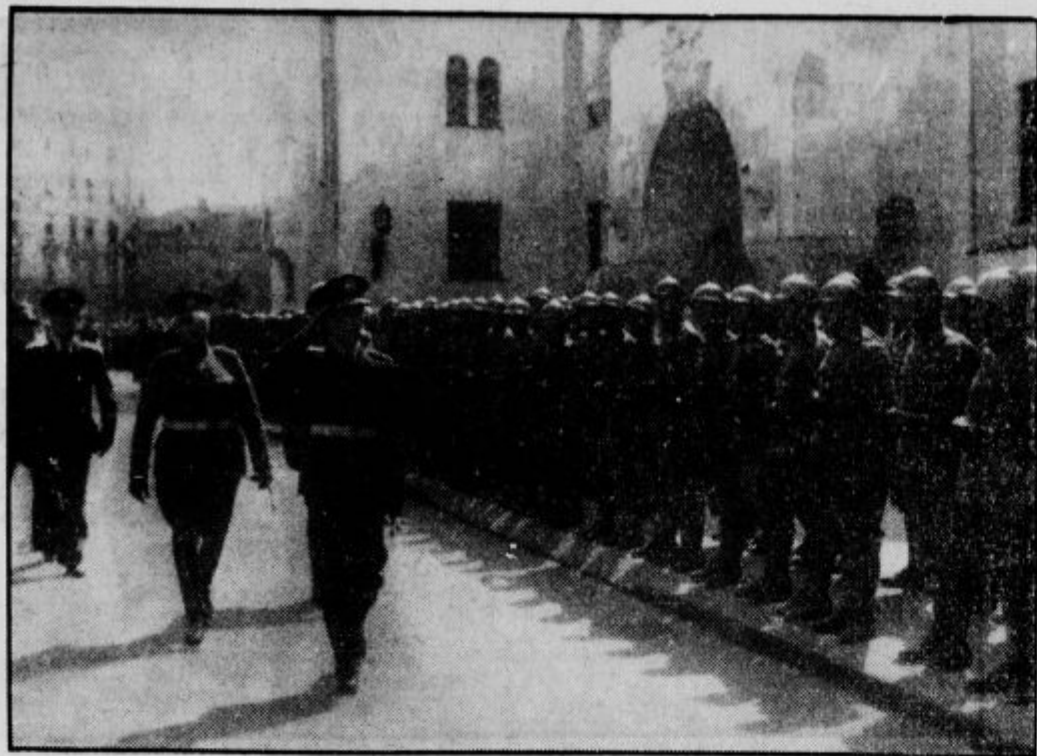
Iztok je šel iskat konja, ki pa jih je čuval Hun — sedeč na konju.



78.



79.



Nj. Vel. kralj Peter II. odzdravlja častni četi pred saborno cerkvijo v Belgradu.

Treznostni teden:

Kaj je z abstinenco?

Pri delu za treznost igra veliko vlogo popolna zdržnost od alkoholnih pijač: abstinence. Ta pa je mnogim kamen spotike ali stvar posmeha. Ali je abstinence res tako neumna ali nepotrebna? Nerazumljivo je, kako da mnogi ljudje abstinence ne morejo razumeti. To je dokaz, da o tej reči prav nič ne mislijo. Kajti upravičenost abstinence je jasna kot beli dan.

Najprej bodi povedano, da abstinence ni zrasla na slovenskih tleh. Bila je na naša tla le presajena; povzeta po drugih narodih. Skoraj vse moderno delo za treznost stoji na abstinenci. Vodi telji tega gibanja pri vseh narodih trdijo, da skušnja nas uči, da se s samim priporočanjem zmernosti ne doseže nič. Zmernost je preveč nedoločen pojem, s tem ne pride alkoholizmu do živega. Edino popolna zdržnost mu vreče v meso, da ga zaboli. »Zmernost« ga samo boža.

Zato pa je pri nas alkoholizem tako zakrčal, ko je nastopila abstinence, ker se je čutil ogroženega. Kaj, da bi se alkohol ne smel piti? Kdo to pravi? To so norci, heretiki, krivoverci!

Abstinence je upor in odpor zoper siljenje k pijači in zoper pivske navade. Tiste navade, ki narejajo pijance. Zakaj nastajajo pijanci? Zato, ker je taka navada, da se pije ob vsaki priliki in nepriliki. In zato, ker se s pijačo toliko sili: Moraš piti, če ne, nisva prijatelja! Pijancev bi ne bilo, ko bi ne bilo navade in sile, da se mora in mora piti. Ta sila k pijači ni nikak prava gostoljubnost, ampak samoljubnost, je neolikanost in neotesanost. Nobena sila ni mila. Abstinence pa se tej sili in tem navadam, tej tiraniji alkoholizma, po robu postavi: Ne boš! Svoboda hočem!

Cisto preprosta zdrava pamet pove, da je abstinence najboljše orožje v boju zoper alkoholizem. Vsaka stvar se najbolje pobija z njenim nasprotjem. Mrz z gorkoto, gorkota z mrazom. Vrelega kropla ne boš hladil z mlačno vodo, ampak z mrzlo. In čim bolj je mrzla, tem bolj boš svoj namen dosegel. To je tako jasno kakor: 1 — 1 = 0. In tega ljudje ne morejo razumeti! Iz tega je razvidno, kako alkohol ljudi osepi in kako si je ljudi zažulil, da kdor se mu ne ukloni, tega hoče ukloniti on.

Posebno čudno je, če ljudje, ki hočejo biti krščanski, abstinence ne morejo ali nečejo razumeti. Kaj ni najprostejši nauk naše vere: *Kateri koli ugodnosti se radovoljno odpoveš, boš dobil stoterno povrnjeno!* Da kristjani tega ne morejo razumeti, je dokaz, kako je naše krščanstvo le preveč zgolj vnanje, formalno. *Bistva in duha krščanstva, ki je ljubezen in zaljubljenost, ne poznamo*, vsaj dosti ne poznamo. Zato naše krščanstvo nima potrebne moči in vpliva.

Ali ni torej abstinence upravičena in pametna?

S tem pa nikakor ni rečeno, da mora vsak človek biti abstinent. In ni rečeno, da je vino kaj samo na sebi slabega. Vino je poštena stvar, nezmerčnost pa je nepoštena in grda. *Abstinence ni orožje zoper vino, ampak zoper nezmerčnost*. Po pameti vino piti nihče ne brani in nihče ne graja, nikomur ne oponaša. Vinogradu so tu, trta raste, s tem je treba računati, sad se mora nekam spraviti. Vprašanje seveda je, če je toliko vinogradov res treba, in drugo vprašanje: če se sad trte ne dá tudi kako drugače porabiti. Nekaj gospod, ki je bil celo leto v Palestini, nam pove, da tam skoraj vse grozdje pojedjo, porabijo kot jed. Pri nas se pa ljudem zdi škoda grozdje jesti; piti pa se sme do nezvesti! Koliko bo še dela, preden se bodo ljudem te neumnosti iz glave izbile!

V takih slučajih je treba odločno nastopiti

Maribor, 3. aprila

V dnevnem časopisu je bilo že objavljeno, da so nekatere tvežade zaradi sedanjih izrednih razmer in večjih vojaških vpoklicev popolnoma prenehale z delom. Ti tovarni sta Erlich in Zora kakor tudi še nekatere druge. Iz Maribora je bilo obenem javljeno, da je v obeh tovarnah ostalo še toliko strokovnjakov, da bi se delo lahko nadaljevalo. Javnost se zaradi tega začudeno sprašuje, zakaj se z delom ne nadaljuje.

Ker ima gosp. minister za trgovino in industrijo pooblastilo, da dostavi takim podjetjem komisarje, smatra javnost za nujno potrebo, da se ti komisarji čimprej postavijo. Ako podjetniki z delom nočejo nadaljevati, naj se jih k temu prisili; upoštevati je namreč treba, da so bile v teh podjetjih zaposlene v večjem številu tudi ženske, ki jih vojaška oblast ni pozvala in so zaslužke v današnjih težkih časih zelo potrebne. Delavstvo se zaradi takega postopanja podjetnikov, katerih mnogi tudi niso slovenske narodnosti, upravičeno razburja in pričakuje, da je ustavitev obratov samo prehodnega značaja. Obenem pa delavstvo naproša oblast, naj upošteva tudi v nacionalnem oziru važnost našega obmejnega Maribora in da nemudoma pokrene vse potrebno, da se delavske koristi obvarujejo in zaščitijo.

Kdo pa naj bo abstinent?

1. *Vsa mladina*. Čim dalj, tem bolje. Najmanj seveda do 14. leta. A čim dalj bo proč od alkohola, tem bolje zanj.

2. *Alkoholiki*, ki se hočejo svoje bolezni ozdraviti. Zanje je popolna zdržnost edina rešitev. Takemu človeku je lažje nič piti kakor malo piti. Ako ni bolezen že v prehudem štadiju — kakor pri jetiki — je bolnik še ozdravljiv. Pregovor: pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne, ne velja več; marveč: pijanec se spreobrne, kadar postane abstinent. Po nekaterih drugih deželah imajo v treznostnih organizacijah celo vrsto rešenih pijancev, abstinentov. Pri nas, žal, zdravljenja teh bolnikov še skoraj ne poznamo.

3. *Borci zoper alkoholizem*. Sami morajo pokazati, da se brez alkohola dá čisto dobro živeti, potem šele morejo zahtevati od drugih, da se ga zdržujejo.

4. *Prav bi bilo*, da bi bili abstinenti tudi vsi, ki imajo kake *odgovorne službe*, pri katerih je alkohol nevaren. Koliko prometnih nesreč se zgodi ravno zaradi preveč zaužitega alkohola! Včeraj sta jo dva pošteno skupila v St. Vidu.

O abstinenti bi se dalo še marsikaj reči. A upamo, da to kratko pojasnilo pametnim ljudem zadostja, da vedo, kako jim je o abstinenti soditi. Čas bi že bil, da bi zabavljanje abstinenti in abstinentom utihnilo. Zabaljati jim ali smešiti jih, je nerazodno, neollikano in nekrščansko.

Svoboda! Kdor pije po pameti, mu ga Bog blagoslovi! Za tiste pa, ki ga nočejo, pa še vedno velja znana pesmika, menda Krekova:

Napij se iz studenca,
živela abstinence!

MARIBOR

Smrt na progi

Maribor, 4. aprila.

Tragična smrtna nesreča se je pripetila med postajama Poljčane—Slov. Bistrica. Pri popraviljanju proge je bil zaposlen 42 letni progovni delavec Franc Urlep. Najbrž je preslišal signal prihajajočega vlaka, ki je prišel skozi tunel. Vlak ga je zalotil pri delu sredi tira ter ga zagrabil in na mestu usmrtil. Vlakovodja je vlak takoj ustavil in ukrenil vse potrebno ter je z desetminutno zamudo prispel na postajo Slov. Bistrica. Ta smrtna nesreča je zgolj nesrečni primer. Urlep je bil zaposlen kot delavec 4. sekcije za vzdrževanje proge.

Moško perlo po meri

ceneno in solidno izdelujem ter imam tudi veliko zalogo. **Ivan Babic**, Gosposka ul. 24

m *Nepotrebno razburjanje*. Neodgovorna propaganda je razširila gorostasne laži, da bo deca, ki se nahaja v mestnih dnevnih zavetiščih, evakuirana brez vednosti staršev. Med starši je zaradi tega nastala razumljiva razburjenost in so zahtevali, da se jim otroci vrnejo. Mestna občina tem potom obvešča prizadete starše, da bi v primeru potrebe bili o tem pravočasno obveščeni in da se brez njihovega pristanka otroci ne bi odstranili. Kolikor se nahajajo otroci v mestnih zavodih, so staršem vsak čas na razpolago, o čemer so bila upraviteljstva obveščena.

m *Iz orožniške službe*. Za vodnika drugega voda pri mariborski orožniški četi je imenovan rez. pešadijski podporočnik Drapšina Svetislav.

m *Zborovanje vojnih žrtev*. V Slovenski Bistrici se je vršil v tamkajšnjih kinoprostorih lepo uspel občni zbor krajevnega odbora vojnih invalidov. Občni zbor je vodil zastopnik občnega zbora iz Ljubljane g. Franc Preša. Navzoča sta bila tudi delegata iz Maribora gg. Franjo Geč in Martin Pravič. O poslovanju je poročal predsednik g. Repnik; iz poročila je razvidno, da šteje tamkajšnji krajevni odbor 196 članov in članic. Blagajniško poročilo izkazuje 8005 din dohodkov in 6466 izdatkov. Občni zbor je sklenil, da ustanovi zdravstveno zadruzo, ki bo marsikateri vojni žrtvi v veliko socialno pomoč. Z malenkostno članarino, mesečno 5 din, bodo imele vojne žrtve brezplačnega zdravnika in zdravlila. Končno je bilo sklenjeno, da se krajevni odbor v Slov. Bistrici priključi okrajnemu odboru v Mariboru, kakor to predvidevajo pravila. Do preklica pa se bodo uradne ure vršile vsako nedeljo dopoldne v Slovenski Bistrici.

m *Z Abrahamom se je srečal*. Pri ljubljani podvratelji Putnika v Mariboru g. Aleksander Pfeifer obhaja danes petdesetletnico rojstva. Kako lepo jih nosi in prav nič jih ne čuti. Vedno deloven v službi, najde še vedno časa in volje za udeleževanje v raznih dobroteljskih društvih. Izredno odkrito tovarištvo in vedno dobra volja so vrline,

WIM

čisti

**boljše predmete
prizanesljivo —
navadne temeljito**

CELJE

Ne širite neutemeljenih govoric

Mestno poglavarstvo razglasa: »Ne razširjajte razburljivih in neutemeljenih govoric in ne prisluškujte takim, temveč jih energično zavracajte. Raznašalce takih govoric naznanite brezpogojno policijskim oblastem, ker je razširjanje takih govoric kaznivo!

Za vznemirjanje ni razloga. Bodite mirni in opravljajte mirno in dostojno svoje tekoče posle. Ne begajte sebe in someščanov z nepotrebnim in nedovoljenim zapuščanjem domov in prenašanjem svojih stvari, ker bi to utegnilo imeti škodljive posledice za javni red in mir.

Bodite v resnih časih resni in disciplinirani!
Zupan — dr. Voršič Alojzij.

c *»Mariborer Zeitung« in poročila tujega radija*. Veliko začudenje vzbuja v krogih naše nemške manjšine in med Slovenci zadržanje nemškega dnevnika v Mariboru »Mariborer Zeitung«. Kakor znano, so širile tuje radijske postaje o razmerah v Sloveniji tako gorostasne laži, da je proti temu nastopil zelo energično član vodilnih Nemcev v Celju g. dr. Riebl ter jih zavrnil, v kolikor se tičejo ta poročila celjskih Nemcev. Glede poročil, ki so bila v zvezi z Mariborom, pa dosega ni bilo od strani voditeljev mariborskih Nemcev nobene zavrnitve, četudi so ta poročila še gorostasnejša, kakor so glede Celja. Pričakovali bi, da bo nemški dnevnik »Mariborer Zeitung« to lažljivo poročanje energično zavrnil, toda dosedaj smo zaman prelistavali zadnje številke. Uredništvo »Mariborer Zeitung« je prinašalo samo oficijelne demantije, ki so jih izdale naše oblasti, ni pa niti z besedico pokazalo, da bi na lastno iniciativno zavrnilo tujo propagando. Gotovo bi takšen korak »Mariborer Zeitung« ugodno vplival tudi v tujini na vsebino tamošnje radijske propagande, saj se »Mariborer Zeitung« tudi onstran meje mnogo čita in zelo upošteva. »Mariborer Zeitung« bi torej izvršila važno patriotsko delo, če bi iz lastnega nagiba zavrnila lažno poročanje tujega radija. Pričakovati bi bilo to že zaradi tega, ker je lastnik lista Slovenec in tudi člani uredništva se prištevajo slovenski narodnosti.

c *Koncert na klavirju*, določen za 8. april, je odložen.

c *Zdravniško dežurno službo* za člane OUZD ima v nedeljo dr. Cerin Josip, Prešernova 1.

c *Osebnost* v. G. Slavko Mihelič, suplent na drž. učiteljsku v Ljubljani, je opravil profesorski izpit z odličnim uspehom. Čestitamo!

c *10.000 kg moka* je oblast odvzela proti plačilu neki osebi v Celju. Moko bo dala oblast v promet krajevni prehrani.

c *Prehrambeni urad* v Celju je preselil svoje uradne prostore nasproti dosedanjim prostorom v sobo št. 5, levo.

c *Šah v Savinjski dolini*. Gomilski in vranski šahisti so odigrali 11 partij. Od teh so jih dobili Vrančani 6 in pol, Gomilčani pa 4 in pol.

c *Pri laški pošti* je prijavljenih 115 radijskih aparatov.

c *Avtobusna zveza Celje—Sv. Peter* pod Sv. Gorami je do nadaljnjega ukinjena.

ki so mu prinesle mnogo prijateljev. Še na mnoga zdrava leta!

m *Zdravniška dežurna služba*. Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim svojem vrši v neodložljivih primerih in odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, dne 6. aprila g. dr. Josip Vrtovec, Kneza Kocija ulica 2.

m *Opozarjamo na oglas* v oglasnem delu »Sotlerje sprejemoc.

m *Kaj ljudje vse izgubijo*. Na Koroški cesti je nek trgovski pomočnik našel pred hišo, v kateri stanuje, dva zastavna listka, glaseča se na ime Weisbacher.

m *Neverjeten primer surovosti* se je pripetil na živilskem trgu pri neki mesarski stojnici. Okoli mesarskih stojnic se pojavljajo zelo rado psi, ki pobirajo kosti. Tako se je pod neko mesarsko stojnico pojavil majhen bel psiček. Mesarski vajenec 17 letni Karel Krajnc pa je, namesto da bi psa odgnal, ga dvakrat zabodel, da je ubogo ščene začelo hudo kraveti in cviliti. V bližini nahajajo



Še so na svetu ljudje, ki nimajo skrbi. Zakonska dvojica iz Los Angelesa se je s svojim prijateljem vkrcala v Kaliforniji na kitajsko džunko, ki je 13 m dolga ter ima le jadra, da okoli Amerike potuje v New York. Slika nam kaže slovo srečne trojice od mesta Lobos de Tierra v Peruju.

joči se pasantje so se nad surovostjo tega vajenčka močno zgražali. Upajmo, da ne bo ušel zasluženi kazni.

m *Ukradeno in najdeno kolo*. Trgovski pomočnik Aleksander Veršič je prijavil na policijo, da mu je nekdo ukradel izpred trgovine, v kateri je uslužben, kolo v vrednosti 1000 din. Pri prijavi je navedel, da sumi tatvine nekega 18 letnega fanta, ki se skoraj stalno potika pred trgovino. V poznih nočnih urah pa je pri svojem kontrolnem obhodu policijski nadzornik našel ravno pred isto trgovino kolo, ki je bilo ukradeno. Najbrž se je tat premislil in kolo v nočnem času, tako da ni nihče opazil, pripeljal nazaj.

m *Cigava je torba?* Dijak Pavle Golmajer je našel pred stojnico na Slomškovem trgu pleteno ročno torbo, v kateri so se nahajale tri oljnatelne slike, tri brušena stekla in še druge malenkosti. Predmeti se nahajajo na policiji.

m *Hišnica zasačila tat*. Hišnica Jera Trojner z Meljske ceste je prijavila policiji nekega 50 letnega delavca, ki je ukradel iz skladišča firme Rosenberg vrečo v vrednosti 40 din. Opozorila je nato nekega drugega, tam zaposlenega delavca, ki je tat vrečo odvzel, ona pa je odšla na policijo in ga prijavila.

m *Pred pojasnitvijo zagonetne smrti*. Oblastva so dobila prijavo, kako je neki posestnik iz Ribniškega sela, ki je umrl konec leta 1939, v mariborski bolnišnici, hudo se pritoževal pri svojih sosedi in znanih, da mu doma segajo po življenju ter ga pretepajo celo s sekiro. Nič manj kot 33 priš se je prijavilo oblastvom, ki bodo izpovedale obremenilno za svojce o mučeniški smrti pokojnega.

Občni zbor Tujsko - prometne zveze v Ljubljani

Ljubljana, 4. apr.

Tujskoprometna zveza v Ljubljani, katere delokrog obsega kraje nekdanje ljubljanske oblasti, je danes na svojem rednem občnem zboru polagala račun in letno bilanco o svojem delovanju, o tujskoprometni propagandi in nje uspehih, kakor tudi o stanju tujskega prometa v naših krajih. Razveseljivo je kljub viharim časom dejstvo, da sta začeli obe zvezi v Ljubljani in Mariboru izdajati z marcem mesecem »Tujskoprometni Vestnik za Slovenijo«, ki je v prvi številki objavil prav zanimive članke o tujskem prometu in obširne statistične podatke za tujski promet. Današnji občni zbor se je pričel ob 10.30 dopoldne in je trajal dobro uro. Navzoči so bili mnogi zastopniki tujskoprometnih organizacij in društev iz raznih mest in letoviških krajev, zastopana so bila tudi društva, ki so bila v tesnih stikih z razvojem našega tujskega prometa. Tujskoprometna zveza v Mariboru je pozdravila v posebnem dopisu občni zbor, želeč ljubljanski zvezi najlepše uspehe.

Predsednik ljubljanske Tujskoprometne zveze dr. Fran Ratej je najprej iskreno pozdravil zastopnike lokalnih oblasti, tako zastopnika ban. uprave dr. Alojzija Trstenjaka, načelnika oddelka za trgovino in obrt, dalje g. Josipa Westra kot pooblaščenega zastopnika mestnega župana, in zastopnike tiska. Občni zbor je z odobravanjem sprejel cel predsednika predlagano vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II.

G. Ciril Majcen je kot zastopnik Trgovinsko-industrijske zbornice in kot predsednik Združenja gostinskih organizacij v Sloveniji pozdravil občni zbor v imenu zadržanega predsednika Zbornice g. Karla Čeča, zatrjujoč, da bo Zbornica ostala vedno Tujskoprometni zvezi naklonjena in pripravljena sodelovati pri organizaciji tujskega prometa v naših krajih. G. Josip Wester je pozdravil občni zbor v imenu župana dr. Adlešiča, naglašujoč, da bo občina vedno pripravljena tesno sodelovati z Zvezo. V imenu g. bana je pozdravil občni zbor načelnik banske uprave dr. Alojzij Trstenjak.

Predsednik Zveze dr. Ratej je nato podal kratko, pregledno in zgoščeno poročilo o stanju našega tujskega prometa v preteklem letu 1940, ki je bilo za to panogo narodnega gospodarstva kritično. Podrobne podatke o tujskem prometu smo že objavili po tiskani brošuri, ki jo je bila izdala Zveza za občni zbor. V prvi vrsti se je predsednik najtopleje zahvalil banski upravi, mestni občini in Zbornici za trgovino in industrijo za veliko podporo, ki so jo naklonile te korporacije Zvezi v minulem letu.

Namesto zadržanega predsednika nadzorstvenega odbora g. Frana Rusa je predlagal g. Josip Wester razrešnico sedanjim upravi Zveze, ki je bila soglasno sprejeta in odboru izrečena zaupnica.

Predsednik Zveze dr. Fran Ratej je nato kratko poročal o reorganizaciji tujskega prometa v Sloveniji in državi. Potreba je, da dostikrat nastopaio tujskoprometne organizacije v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani enotno in skupno. Zveza je doslej gojila dobre stike s sličnimi organizacijami v državi Na Hrvaškem je ustanovljena »Zajednica turističkih saveza banovine Hrvatske«. Ustanovljena je tudi »Zajednica srpskih turističkih organizacija«, to je »Zajednica tujskoprometnih zvez«. Ker je na vidiku tudi preureditev »Putnika«, je potrebno, da se določi stališče Zvez do vseh teh vprašanj. Potrebna je v prvi vrsti delna sprememba Zvezinih pravil. Skupno upravo Zajednice v Sloveniji naj bi tvorili upravi obeh Zvez v Ljubljani in Mariboru.

Občni zbor je dalje odobril in sprejel Zvezin proračun za leto 1941. Ta izkazuje za tujskoprometno propagando do 152.000 din izdatkov, ki se razdele na posamezna področja in kraje.

Občni zbor je naposled sprejel kratko resolucijo s predlogi na bansko upravo, ki se nanašajo: 1) da se ali ustanovi pri tehničnem oddelku banske uprave poseben referat o tujskem prometu, ali pa dodeli tujskoprometnemu referatu trgovinskega oddelka po potrebi tudi več inženirjev in arhitektov za vprašanja izdelave regulacijskih načrtov, namenjenih za tujskoprometne kraje, kopališča in letovišča;

2) najetje primernega posojila za postopno izvršitev regulacijskih načrtov za omenjene kraje, v kolikor ni mogoče kriti izdatkov za te načrte iz rednih sredstev banovinskega proračuna. Višina dolgoročnega posojila naj se ugotovi pri sestavi programa za tozadevno načrtno delo in se znesek posojila vnese v bodoči proračun banovine;

3) da se naroči tudi občinam, v katerih sodelujejo tujskoprometne organizacije, od strani banske uprave, da te občine določijo v proračunih primerne podpore in prispevke za tujski promet.

V 5 urah iz Pariza v New York

To se sliši sicer precej malo verjetno, utegne pa vendarle postati gola resnica morda že kmalu po sedanji vojni. Poročajo namreč, da že izdelujejo nekako raketno letalo, ki bi z naglico 1000 kilometrov na uro moglo v petih urah preleteti velikanško razdaljo med Parizom in New Yorkom. To letalo so baje že preskušali.

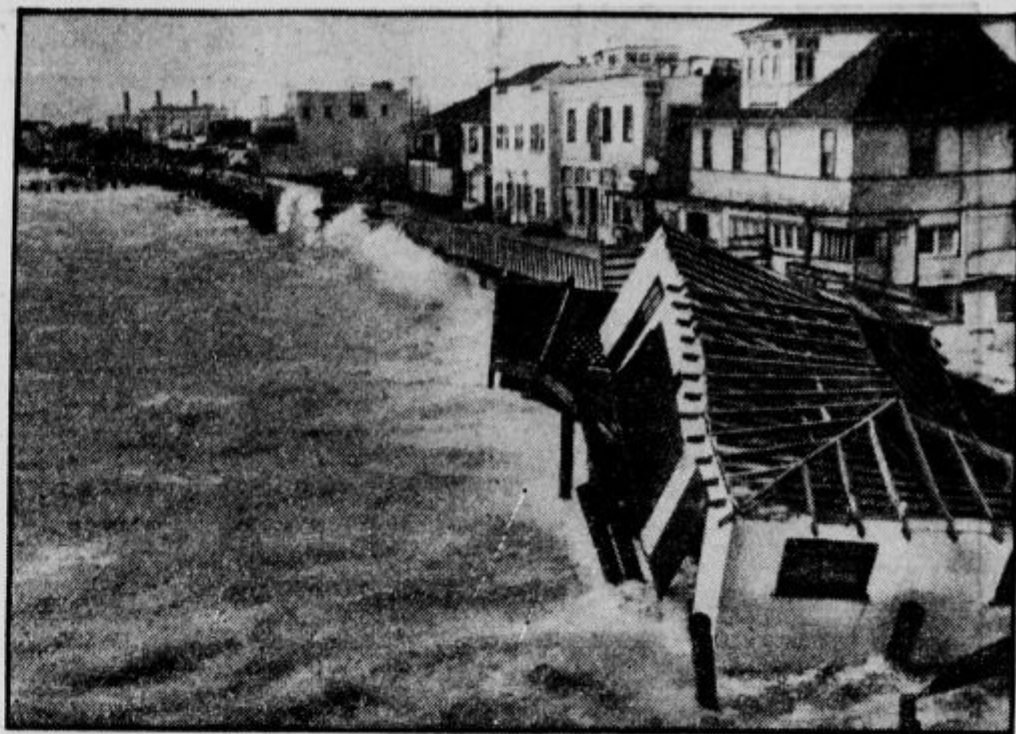
Izdelal ga je Francoz Rene Lorin, ki pa je bil do skrajnosti skromen kakor so navadno vsi taki učenjaki. To dinamično letalo izdelujejo v Italiji. Z njim bo v moderni letalski industriji nastala prava revolucija. Lorin je bil kot inženir v službi v tovarnah pariške transportne družbe. Kot tak je najprej iznašel avtomatično izdajanje vozniških listov, ki jih imajo zdaj pariški sprevozniki cestne železnice.

Več let pa je delal, da bi iznašel raketno letalo. Ko se mu je izum posrečil, ga je takoj ponudil francoski vladi, katera pa ga je premalo cenila in se zanj premalo brigala. Bolj so se za njegovo izum zanimali tujezemci, zlasti tuji strokovnjaki. Veliki ameriški učenjak Oktave Charnute se je nalašč zato pripeljal iz New Yorka v Pariz, da bi si ogledal ta izum francoskega inženirja. Tudi Italija se je živahno zanimala za ta izum. Lorin je umrl leta 1933, šele 55 let star, ne da bi

bil od strani svoje domovine doživel kako priznanje za svoj izum in ne da bi bil doživel njegovo priznanje.

Zdaj pa poročajo iz Italije, da so začeli Italijani porabljati novo letalo brez vijakov. To letalo je enokrovnik, ves iz kovine. Te dni so ga zelo uspešno preskušali. Tehta menda kakih štiri tone ter ima tako kabino, v kateri se človek lahko vozi tudi v stratosfero. Krmilo je prav tako narejeno kakor pri navadnih letalih, ima pa še vzvod, ki z njim regulira porabo plina. To letalo bodo mogli tudi v serijah izdelovati. S hitrostjo 1000 kilometrov na uro se lahko dvigne 15.000 metrov visoko. Njegova posebnost je, da nima nobenih vijakov ter da energija propelorja služi normalnemu motorju, ki se tako hrani s svojo silo. Iznašatelj Francoz Lorin je bil pred svojo smrtjo deležen priznanja italijanskega letalskega strokovnjaka generala Crocea, ki je iznašatelju pisal priznavalno in pristržno pismo.

Zdaj so se uresničile iznašateljeve sanje, ali se vsaj kmalu bodo: Ni več daleč čas, ko boš po zajtrku sedel v Ljubljani v to letalo, pa boš obedoval v New Yorku, večerjal pa spet v Ljubljani. Povemo pa ti, da boš kaj takega zmogel enkrat po vojni, če boš imel dovolj denarja seveda.



Hudi morski valovi so v južni Kaliforniji napravili veliko škodo, ker so poškodovali obrežne hiše in odnesli obrežno promenadno pot.

Profesor se 8000 km daleč pelje po nevesto, ki pa je sploh ni

Italijanski listi poročajo iz Milana o čudni potegavščini, ki je njena žrtev postal velik italijanski učenjak S. V Milanu sta se namreč s palicami na cesti obdelovala dva sloveča italijanska učenjaka, ki njiju imeni slovita daleč po svetu. Zato listi tudi ne poročajo polnih imen, marveč le pišejo le začetne črke. Ta pretep je namreč obravnavalo milansko sodišče ter je imelo priliko pogledati malo v predzgodovino tega pretepa. Zadeva se je namreč tako le razvijala:

Profesor S. je velik strokovnjak in poznavalec provenčalske književnosti ter jezika. Ki so v njem trubadurji prepevali svoje nežne pesmi v 11. in 12. stoletju tamkaj na Francoskem. Profesor S. je o teh viteških pesmih in jeziku izdal več knjig, ki so bile deležne priznanja vseh svetovnih učenjakov. Nekega dne — bilo je pred nekaj leti — pa je profesor S. dobil iz Brazilije, in sicer iz nekega manjšega mesta v notranjosti brazilske republike, drobno pismo. Učenjak profesor se je spočetka namrdnil, ko je videl, da je to ženska pisava in da je v pismu podpisana dijakinja Juanita Jifero. Ko pa je pismo prebral, se je začutil, ko je videl, da tista dijakinja precej ve o provenčalski literaturi in trubadurškem jeziku, ki je profesor zanj ves gorel. Djakinja je v svojem pismu profesorju S. izražala svoje veliko občudovanje za njegovo učena dela o tem lepem jeziku in njegovi nežni literaturi. Profesor je kajpada takoj sedel in dijakinji odgovoril, nakar se je razvila korespondenca, ki je trajala nekako 2 leti. Spočetka sta si pisarila le bolj znanstvene zadeve, nakar sta postala v pismih že bolj osebna. Brazilska gospodična je v svojih pismih kazala vedno večje znanje trubadurške literature in pisma so postajala vedno bolj pristržna. Nazadnje je profesor gospodično poprosil, naj mu pošlje svojo sliko.

Cez dalj časa je iz Brazilije prišlo spet novo pismo, ki mu je bila priložena slika krasne mlade gospodične, zraven pa so bili nežni trubadurški verzji. Profesor S. je bil zdaj še bolj zaljubljen. V pismu je bil tudi verz iz stare trubadurške literature, kjer gospodična vabi svojega izvoljenca, naj pride po njo. Profesor je bil takoj pripravljen in se je odpravil na dolgo popotovanje v Brazilijo po svojo izvoljenko.

Iz Milana v Brazilijo je dolga pot, pa tudi v Braziliji je bilo treba prepotovati dolgo pot, preden je prišel v tisto mesto, kjer živi krasna gospodična Juanita Jifero. Nekega dne je bil tam. Stopil je na pošto ter povprašal za poštni predal, ki je nanj pod njenim imenom pošiljal svoja pisma. Na pošti so mu povedali, da je poštni predal za gospodično Juanito Jifero najet, da pa sicer gospodične s tem imenom v mestu ne poznajo. Profesor je bil pa potrpežljiv ter je čakal do večera pri poštnem predalu. Zvečer je prišel tja starejši gospod ter izpraznil tisti predal. Profesor S. ga je seveda takoj nagovoril ter povprašal, ali on prihaja po pisma za gospodično Juanito. Gospodu profesorju je kratko povedal, da on jemlje pisma na to ime. Nato je profesor silil vanj, naj mu pove, kje prebiva gospodična. Gospod pa je odmahjeval z glavo ter ni hotel nič povedati. Ker je pa profesor vedno bolj silil vanj, je neznan gospod — star Brazilce — vendar le povedal, da tiste gospodične ne pozna. Povedal mu je tudi, da je pred kakima dvema letoma prišel k njemu italijanski gospod, ki mu je dal več denarja ter ga naprosil, naj v ta predal hodi po pisma, ki bi prišla na ime te gospodične ter naj jih pošilja na njegov naslov v Italijo. Prav tako ga je naprosil, naj bi pisma, ki mu jih bo

on pošiljal, pošilja naprej na naslov nekakega profesorja S. v Italiji. Profesor S. je pri teh besedah vzrotil ter povedal, da je on tisti S. Zauhteval je, naj mu brazilski gospod pove, na kateri naslov je potem pošiljal njegova pisma. Brazilce pa je bil trdovraten ter dejal, da tega ne sme povedati, ker je to častna zadeva. Razočaran se je profesor S. zdaj vrnil v domovino.

Njegovo ogorčenje je bilo veliko. Ko pa je zadevo še bolj premišljeval, je počasi razumel, da ga je kak njegov tovariš potegnil. V duhu je prehodil vse svoje znanice in na zadnje bil prepričan, da nihče izmed njegovih znanec in tovarišev ne zna toliko o trubadurščini kakor kolega profesor B. Ta B. se zdaj že celi dve leti norčuje iz njega ter se krohota njegovim pismom, katere je pisal gospodični Juaniti Jifero, katere pa nikjer ni. Končno je še dognal, da je tista fotografija neke znane in lepe filmske igralki, kar je profesorjevo jezo pognalo do viška. — Kdo bi mu neki to zameril, ko pa je moral 8000 kilometrov potovati v april.

Ko se je vrnil, je bila njegova prva pot iskat profesorja B. Brž ko ga je srečal na cesti, ga je napadel s svojo palico, ne da bi bil profesor B. mogel ziniti le besedice v svojo brambo. Zato je zadeva prišla pred milanske sodnike in od tod v liste. Sodniki bi zdaj radi dognali, ali je profesor B. res kaj udeležen pri tej zadevi.

Samostani tibetanskih lam dobe elektriko

Glavno mesto visokega Tibeta se imenuje Lhasa, ki je dolga stoletja bila vsakemu tužcu docela zaprta. Tamkaj v svojih skalnatih samostanih žive nekaki menihi, ki jih imenujejo lame. To so pravi vladarji Tibeta. Njihov vrhovni poglavar pa se imenuje dalaj lama, katerega za to imenitno službo pripravljajo že od otroških let. Pomaga mu vrhovni svet vseh lam, ki je prava vlada tibetanske meniške budistične republike. Tibet, ki je bil tužcu zaprt, je bil zaprt tudi vsakršnemu napredku in civilizaciji. Tam so ljudje živeli prav tako, kakor se je živelo pred 1000 in še več leti.

Zdaj pa obeta postati drugače, ker bo v skalnatih votlinah tibetanskih menihov zasvetila električna luč. Vrhovni svet lam v Lhasi je namreč sklenil, naj se napelje v njihova stanovanja

Ljudje, ki imajo jamice v licih in bradi

Pred nekaj časa je madžarski kriminalni psiholog dr. Sabestyen v znanstvenih časopisih spisal članek, kjer je dokazoval, da jamice v licih in bradi dokazujejo, da so tisti ljudje moralno veliko vredni. Učenjak pravi, da je celih 20 let študiral kriminalne akte iz vsega sveta ter ogledoval podobe vseh hudodelcev, ki so v aktih. Pa je tako dobil prepričanje, da med vsemi hudodelci ni niti enega, ki bi imel jamice v licih ali v bradi. Po dolgoletnem raziskovanju je končno dognal, da so ljudje, ki imajo take jamice, najboljši med vsemi. Taki ljudje imajo živahen duh, imajo izrazit čut za pravico, najboljši in usmiljenega srca, radi pomagajo bližnjemu ter sploh zelo visoko moralno stoji. — Nobeno čudo torej ni, da so ljudje, ko so zvedeli za to učenjakovo razlago, vsi želeli imeti take jamice, da bi že na zunaj bili

elektrika. Rečeno, storjeno. Kmalu nato so lame naročili pri neki angleški tvrdki v Indiji potrebni material za svojo elektrarno. Ni dolgo trajalo, pa je dolga karavana začela prinašati v Lhaso potrebne stroje in naprave. Tisoč mul in nosačev je po strmih in ozkih stezah nosilo dele razstavljenih strojev, aparate, žarnice in žice, kakor tudi druge potrebščine, ki so potrebne. Vse to je bilo treba znesti po stezah, in sicer 4000 m visoko. Cest namreč visoki Tibet še ne pozna. Samo velikih zabojev je bilo nad 1800 poleg drugih tovorov.

Zdaj torej v Tibetu delajo elektrarno evropski inženjeri. Trajalo pa bo seveda, kakor vele, celi dve leti, preden bo tam gori zasvetila električna luč.

videti plemeniti in dobri. Zato so zdaj budimpeštanski olupševalni saloni polni žensk in moških, ki si dajejo napravljati umetne jamice, da bi umetno dokazali svojo plemenitost.

Ubogi ameriški kadilci

Zaradi blokade zdaj ne trpi le Evropa, marveč tudi Amerika. Amerika je namreč rabila tudi nekaj posebnosti, ki so jih izdelovali le v Evropi. Med take posebnosti ali specialitete spada tudi papir za cigarete, ki so ga Američani uvažali iz Francije, ker tamkaj izdelujejo najboljši papir za cigarete — tako vsaj trde Američani. Ta papir so izdelovali na francoskem, in sicer največ v tistih delih Francije, ki je zdaj zasedena. Izdelovali pa ga niso iz lesa, marveč iz starih čunj, ki so jih čunjarji pobirali po vsej Franciji. Poprej je Amerika kupovala v Franciji za 150 milijonov francoskih frankov tega papirja. Zdaj pa iz Francije ta papir več ne prihaja. Zato so v Ameriki sami začeli izdelovati papir za cigarete. Ker pa so za izdelavo takega papirja vsekakor potrebni francoski strokovnjaki, ki pa jih ni, in ker tudi ameriška industrija ne more čez noč začeti izdelovati prav tak papir, se morajo zdaj ameriški cigaretarji posluževati slabšega papirja, ki ga dobivajo za enkrat iz Južne Amerike.

Narobe svet

Medtem ko Evropi grozi na vseh koncih in krajih lakota, ker zmanjkuje kruha, je pa v Argentini, v Kanadi in v Združenih državah preveč pšenice. V Severni Ameriki je velik del pšenice kar na njivi segnil. Evropa je morala vedno nekaj pšenice za svojo prehrano uvažati iz Amerike. Lansko leto pa je v Evropi bila še posebno slaba letina: lani je namreč Evropa pridelala le 38 milijonov ton pšenice, medtem ko jo je leto poprej, leta 1939, pridelala kar 69 milijonov ton. Pač pa je leta 1940 v Ameriki bila nenavadno dobra letina. Amerika je lani pridelala toliko pšenice preveč, da bi z njo lahko prehranila pol Evrope. Tudi Kanada je imela dober letino. Ker zdaj pšenice zaradi vojnih razmer ni mogoče prodajati v Evropo, imajo Američani in Kanadci zaradi tega velike težave. Vse žitnice so polne in država mora poseči v svoj žep, da umetno drži ceno pšenice, da ne bi kmetje obubožali. Podobno je tudi v Argentini, dasi tam lanska letina ni bila tako dobra.

ŠPORT

Največji lahkoatletski tek skozi Belgrad

Teklo bo 1000 lahkoatletov za pokal predsednika belgrajske občine

Na dan 20. aprila, to je prvi dan pravoslavne Velike noči, bo največji lahkoatletski tek v Belgradu. Nastopilo bo 1000 lahkoatletov, ki se bodo borili za pokal predsednika belgrajske občine. Podobne tekme prirejajo z uspehom že več let v tujih mestih, n. pr. v Parizu, v Berlinu in v New Yorku.

Start tekme je na Kalemegdanu in cilj na novem stadionu SK Jugoslavije, ki bo tudi ta dan svečano odprt. Ta lahkoatletski manifestacija bo hkratu tudi uvodna svečanost ob priliki otvoritve novega športnega štadiiona v Belgradu. V okviru te svečanosti bo tudi nogometni turnir, ki se ga bodo udeležili štirje najboljši jugoslovanski klubi: BSK, Hajduk, Jugoslavija in Gradjanski.

V teku samem bodo sodelovali vsi jugoslovanski verifikirani lahkoatleti in 300 gojencev šole za telesno vzgojo, poleg tega pa lahko sodelujejo tudi neverifikirani tekači, oziroma vsi oni, ki se čutijo sposobne, da sodelujejo v tej tekmi.

Športni drobci

Žizek je povabljen na »Veliko nagrado Slovaške« na 400 m prosto. Bratislavski časopis »Slovak« poroča, da je slovaška plavalni zveza razpisala mednarodno plavalno tekmo na 400 m prosto za »Veliko nagrado Slovaške«. Ta nagrada obstoja v kipu, ki je delo znanega slovaškega kiparja Ihriskega. Na tekmo je slovaška plavalna zveza povabila štiri tuje, in to Nemca Platha, Madžara Tatossa, Jugoslavana Žizka in Italijana Signorija. Od domačih tekmovalcev bodo sodelovali: Kovarik, Straka, Tesner, Kratochvil in Vadrna.

Martin Bukowy, trener Gradjanskega, že pet let trenira omenjeni klub. Velika redkost med trenerji je, da je klub z njim zadovoljen in on s klubom.

Vojvodina proti Žak: 3:0 (1:0). V Subotici je Vojvodina premagala Žaka in je tako Vojvodina prešla v nacionalno ligo. Ta poraz je Žaka močno prizadel, saj je izgubil s tem nimanj 80.000 dinarjev, ker ni šel v nacionalno ligo.

V Osijeku se je že začela veslaška sezona. Veslaška kluba Drava in Neptun sta že pričela s treningom, saj je pred duri velika mednarodna veslaška tekma, ki bo v Osijeku 27. julija.

V nedeljo bo tekmovalje za cross-country-prvenstvo Hrvaške. Kmalu nato bo še nekaj podobnih tekem, a 27. aprila priredi Concordia na svojem igrišču tek na 3000 metrov.

Ali je novi prvak USA Madžar? Medtem ko evropski teniški igralci ne morejo priti do prepotrebni igralnih potrebščin zaradi pomanjkanja in nemogočega dobavljanja raznih tehniških predmetov za tenis, žive ameriški igralci v pravem blagostanju. Nemoteno in brez vsakršne bojazni za žoge igrajo turnir za turnirjem in se selijo iz mesta v mesto. Sedaj so na sončni kalifornijski obali, sedaj v Floridi, da s svojo umetnostjo zabavajo milijonarje in njihove izbrance. V takem lepem in nadvse vedrem razpoloženju so odigrali tudi teniško prvenstvo Združenih držav. Proti vsakemu pričakovanju pa je postal zmagovalac ne najbolj znano ime, ampak mlad in talentirani mladenič, ki je še preteklega leta poskušal, da prevrne s prestola teniškega športa Riggsa in ostale predstavnike ameriškega belega športa. Bil je to Frank Kovacz. Madžarski časopisi so takoj javili, da je novi prvak njihov rojak. Frank Kovacz je namreč sin madžarskih staršev, ki so se pred časom izselili v Ameriko. Tako bi Madžari imeli, kljub temu, da niso bogve kako teniški igralci, svojega in edinega odličnega predstavnika. Če je to res in če bo tudi to držalo, bomo videli, pravijo hrvaški časopisi.

Zakaj je odloženo tekmovalje za državno prvenstvo? Kot smo že omenili, so tekme za državno prvenstvo odložene za teden dni kasneje in da se bo v nedeljo, 6. t. m., razpravljalo o pritožbah Jugoslavije in Ljubljane zaradi objavljenega zaporeda tekmovalja. Po pravilniku za tekmovalje v državnem prvenstvu se odredjevanje nasprotnika in razpored njihovih tekem določa z žrebom (kocko), ako med klubi ni prišlo do sporazuma. Ker ni prišlo do tega sporazuma (proti sta bili Jugoslavija in Ljubljana), niso kljub temu žrebali, temveč so kar objavili razpored tekem, za katerega so se navduševali le nekateri klubi. Belgrajska Jugoslavija ni hotela sprejeti takega razporeda zaradi tega, ker so v tem razporedu boljši pogoji za BSK in Gradjanski. Ti boljši pogoji so v tem, ker igra omenjena kluba tri svoje finalne tekme na svojih igriščih doma, medtem ko bi morala Jugoslavija igrati te zadnje tekme izven Belgrada.

ZFO

Zasavsko okrožje sporoča svojim odsekom, da se oredna tekma in razstava ne vršita, kakor je bilo v okrožnih najavljeno. Preloženi sta na poznejši čas. — Okrožni odbor.



Severna stran angleške kraljevske palače Buckingham v Londonu, ki so jo zadele nemške bombe.

Grazia Deledda:

Marianna Sirca

Sardinska povest

Fideli je rekla, da gre v cerkev. Ko je Marianna stopala po cesti proti cerkvi, si je na prsih uredila gube jopice in pod brado konice rute; končno je roki prekrizala spredaj nad pasom. Mislija je na pet Simonovih sester, ki so bile gotovo že v cerkvi. Smatrala se je za njih sestro in njih enako.

Ko je stopila v cerkev, je bila še skoraj prazna; na vzhodni strani polna sene, prihajajočih od razsvetljenih predmetov. Skozi okna so padali sončni žarki in križali srednjo ladjo kot široki, zlati trakovi.

Marianna je pokleknila na mesto, kjer so se navadno ustavile sestre. Zlati obok nad oltarjem Najsvetejšega jo je spomnil na noč v Soteski, na drevo, ki se je iskalo v slavčevem petju.

Verniki so polnili cerkev. Prihajale so mlade žene s svojimi otroci, vdove počasnih korakov in stari ljudje s težavno hojo.

Vsakokrat, ko so se cerkvena vrata odprla, je v modrikast somrak avignil v ozadju ladje trk rdeče luči. Ta rdeča luč se je na tleh polagoma širila, da je mrzla cerkev oživila kot v ognjenem sijaju. Zenske v svojih škrlatnih nošah so nepremično sedele na tleh; naglavne rute, žafranove barve, so obdajale njih obraze kot zlate aurele.

Toda najlepši ni bilo med njimi: pet sester Sole ni bilo. Marianna, ki je stala sama v svojem, drugim ljudem nepristopnem kotu, je imela strašen občutek osamelosti. Zdelo se ji je, kot da bi bila izgnana iz skupnosti drugih žensk.

Bolelo jo je srce. Zakaj niso prišle? Tisti dan je šla zdema z mislijo, da se jim pridruži; hotela je biti med njimi, in občutili, da njena

ljubezen in njena bolečina niso bile le sanje. Zakaj niso prišle?

Tudi potem, ko se je že začela pridiga, je še vedno pričakovala. Vsakokrat, ko je vstopil kateri zakasnelih, je naglo obrnila oči k vratom, a jih z žalostjo zopet povesila. Zaradi raztresenosti je slišala le odlomke pridige in duhovnikov, prijeten, zveneč glas se ji je zdel kot plavajoča godba v skrajni višini ladje.

Le ko je pridigar razlagal parabolo o izgubljenem sinu, je dvignila oči in poslušala. Duhovnik, lep mladenič, rdečih ustnic in modrih, bleščečih se oči, se je naslanjal z belimi rokami na rob prižnice. Ko se je pripogibal zdaj sem, zdaj tja, se je zdelo, da stoji na marmornatem vodnjaku. Njegovi plavi lasje so se lesketali kot da bi Sveti Duh, plavajoč nad prižnico, odseval na nje svoje zlate žarke.

Zenske so poslušale bolj pazljivo kot navadno Resnično, zdelo se je, da veje nad njimi skrivnostnih dih, veselo prhutanje golobov. Stare matere, ki so imele hudobne sinove, so jokale in upale o njih, da bodo spoznali svoje zmoje in se poboljšali. Mlade matere z otroki v naročju so se boječe sklanjale nad njimi.

Marianna je mislila na Simona, izgubljenega sina, ki je šel po svetu in zapravil bogastvo svoje mladosti. A tudi on se bo vrnil; duhovnikove besede so bile kot obljuba. Toda, ko je duhovnikov glas utihnil, je izginil tudi ta čas, ki jo je navdahnul.

Ljudstvo je začelo zapuščati cerkev, a ona se je spomnila, s kakšnim namenom je šla zdema. Prepričana je bila, da se bo vračala s kakšnim sporočilom. Čakala je, da se cerkev izprazni; vsa utrujena in od žalosti upognjena kot doma pri svojem ognjišču, se ji je zdelo, da okoli nje vse ugaša, da se vse spreminja; zrak je postajal siv, vse je bilo mrzlo.

Na moški strani je tu pa tam ostal kakšen kmet v klopi. Marianna se je nenadoma dvignila, da bi bolje videla. Da, bil je Simonov oče, čedno

oblečen, a kot da bi žaloval. Dolgi, sivi lasje so mu štrleli sem in tja in obkroževali koščen, od boleznih in bridkosti udrt obraz. Kratka, bela brada je bila nasprotje temni, od sonca ožgani polti. Podoben je bil očetu izgubljenega sina, kot ga je opisal pridigar.

Marianna je znova pokleknila nastopnico pri oltarju in čakala, da se je dvignil. Nato mu je sledila s tiho stopinjo in s strahom, da bi se ji ne izgubil.

Toda hodil je počasi, otožno gledajoč z rdečimi, udrtimi očmi daleč predse. Od časa do časa so se njegove vijoličaste ustnice med belimi brki nevoljno premikale, kot da bi zvečel kaj grenkega. Ko ga je Marianna dohitela in tiho vprašala: »Stric Francescu, kako vam gre?« se je zdelo, da je ni spoznal.

Ni odgovoril, a pazljivo je motril njene oči. Njegove oči so se nenadoma zableštele. Marianna je zardela. Glej jih! Bile so Simonove oči, a ne kje daleč, daleč na dnu vodnjaka.

»Marianna! Si ti?« je rekel stari, se ustavil in se naslonil na palico. »Moja žena se počuti slabo.«

Gledal jo je neprestano in njegov obraz se je ves bleščal in spreminjal. Marianna je imela vtis, da se mu je približala v trenutku obupa in zmede. In neka druga misel jo je navdala s prikritim veseljem: »Če je mati bolna, se bo Simone vrnil!«

»Kaj je vaši ženi? Upajmo, da ni nič resnega.«

»Upajmo!« je rekel in nadaljeval svojo pot ter tolkel s palico po zemlji. Marianna ga je spremljala.

Hodila sta počasi, ob zidu tik škofovega vrta, nato navzgor po kamnitni cesti, potem po s travo pokriti uličici. Končno, na dnu nekega praznega prostora, s katerega se je videlo vso samotno dolino že polno sene in šumenja, ki je prihajalo od hudournika, se je prikazala njegova hiša — Simonova hiša.

Marianna je opazovala malo pročelje iz grobe skale, z dvema okeneema, ki ju je obdajal črnokasti okvir in zaprti vrata nad stopnicami, okoli katere je rasla trava in koprija. Oči so se ji napolnile s solzami. Pročelje male hiše se ji je zdelo kot potni obraz.

Zene iz drugih hišic so prišle na vrata, jo opazovale in z glavo nemo pozdravljale.

Marianna je imela vtis, da so tudi one že »poznale« njeno skrivnost, da so jo osmukale kot evetico in da ima vsaka od njih en listič njenega srca. Občutila je pogum, ki je izhajal iz njene ljubezni; a v istem trenutku se je sramovala lastnega veselja, ki ga je ob misli na težko bolno mater zamašala skušala potlačiti na dno srca. Mislija je namreč, da jo bo Simone zopet obiskal.

Stisnila se je k starcu in odzdravila ženam. Občutek je imela, kot da bi ga našla težko bolnega, ležečega na tleh in da ga po krščanskih načelih podpira in pelje domov. Ko pa sta se bližala vratom, je Simonov oče pospešil korak; njegov obraz je postal temen in njegova beseda redka. Oglođane durnice je odpahnil s palico, a Marianna ni povabil, naj vstopi.

S trdovratnostjo je premišljevala: »Moram vstopiti. Morda prinesem nekoliko luči v ta, že toliko časa temen kraj.« Sledila mu je v malo, zapuščen dvorišče in po notranjih stopnicah, ki so vodile v zgornje nadstropje.

V vazi iz plutovine, zavezani s ločjem, ki je bila na hodniku, se je tresla modra cvetka. Marianna se je zdelo, da jo pozdravlja.

Stari je molče stopal navzgor in se ob vsaki stopnici opiral na palico. Nenadoma je poklical eno izmed hčer. Njegov glas je tako živo izdajal njegov notranji nemir, da se je Marianna ustrašila in se že kesala, da je vstopila. Spoznala je, da njen obisk ni bil dobrodošel in niti potreben. Velike oči najmlajše hčerke, ki je prišla na hodnik, so jo gledale naprej z začudenjem in z radovednostjo, nato z bolelostjo, a končno z neko upornostjo, ki se je zdelo sovraštvo.

Gospodarstvo

Novi dohodki banovine Hrvatske

Z uredbo o financah banovine Hrvatske je država odstopila banovini Hrvatski pretežni del neposrednih davkov in taks ter trošarin na alkoholne pijače. Kakor se je pa izkazalo, banovina Hrvatska s prenosom teh državnih neposrednih davkov, taks in trošarin ne more kriti svojih izdatkov. Zato se je hrvatska banska oblast prizadevala, da bi država prepuščala banovini Hrvatski še nekatere druge državne davke, kolikor se pobirajo na področju banovine. Tej zahtevi je ministrske svet ugodil v uredbi o državnem proračunu za leto 1941 (finančnem zakonu), ki določa v § 115, da se člen 1 uredbe o financiranju banovine Hrvatske od 30. marca 1940 spremeni v toliko, da pripadajo banovini Hrvatski tudi davki na poslovni promet in trošarina na električni tok. Po novem besedilu točke a) se glede poslovnega davka izvajajo davki na poslovni promet (z luksuznim davkom), ki ga pobirajo carinarice pri uvozu, tako da pripadajo banovini Hrvatski ves ostali dohodek od davka na poslovni promet z luksuznim davkom, ki se pobere na področju te banovine. Dopolni se tudi točka c) v toliko, da pripadajo banovini Hrvatski poleg trošarin na alkoholne pijače tudi trošarina na električni tok. Gornje določbe se uporabljajo z veljavnostjo od 1. januarja 1941 in bo za zneske, pobrane za pretekli čas, napravljen obračun med banovo Hrvatsko in finančnim ministrom.

Redni občni zbor Kmetске posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani. Dne 3. t. m. se je vršil 57. redni občni zbor Kmetске posojilnice ljubljanske okolice pod predsedstvom g. min. Serneca, ki je uvodoma dal izraza čustvom globoke hvalečnosti in vdanosti vseh združnikov do mladega vladarja. Njegovega Velikanstva kralja Petra II., ter je skupščina enodolno sklenila, da se mu odposljo vdanošna brzojavka. Na dnevnem redu skupščine so bile poleg običajnih točk tudi nadomestne volitve, ker po pravilih izpade vsako leto polovica odbornikov. Izvoljeni so bili vsi izpadli člani upravnega in nadzornega odbora. Iz odobrenega poslovnega poročila in računskega zaključka sledi, da se je denarno poslovanje Kmetске posojilnice ljubljanske okolice v preteklem upravnem letu razvijalo načrtno v treh glavnih smernicah: izvedba dokončne konsolidacije, izboljšanje donosa in dvig likvidnosti starega računa. Ta cilj je bil v prav zadovoljivi meri dosežen. Zaradi dviga likvidnosti so se oporile vloge do 10.000 din, od katerih pa je bilo dvignjenih samo 40%, ostalih 60% pa je naloženih na novem računu. Glede ostalih se nerazvezanih vlog se apelira na vlagatelje, da pristopijo k petletnemu izplačilnemu načrtu po 20% proti zvišanju obrestne mere na 4% in zapadlosti kvot 31. decembra 1941 in sledenja nadaljnja štiri leta. Dosedanji odziv je bil prav zadovoljiv. Denarni promet je znašal 885.834.000 din, razpoložljiva sredstva »stara« 7.637.000 din, »nova« 8.418.000 dinarjev, ostala aktiva »stara« 78.724.000 din, »nova« 4.469.000 din, vloge »stare« 85.107.000 din, »nove« 12.883.000 din, ostala pasiva 1.259.000 din. Poslovnega prebitka je bilo 4.732.000 din, od katerega se je porabilo 4.705.000 din za razne odpise negotovih terjatev vrednostnih papirjev in inventarja, ostanek 27.071.67 din pa se prenese na nov račun. Zborovanje je zaključil predsedujoči z ugotovitvijo, da se odnosi niso porabili za kritje izgub iz prejšnjih let, temveč za doseg popolnoma uravnotežene bilance tudi v pogledu likvidnosti. To naj bo upravi v vzpodbudo za nadaljnje uspešno delovanje, združnikom in ostalim komitentom pa do kaz, da lahko zavodu mirno poverijo popolno zupanje.

Bolgarska namerava zabraniti vsak uvoz umetne soile. Bolgarski minister za poljedelstvo, ki je te dni imel nadzorno potovanje v območju Rodopskih planin, je izjavil, da se bo cena bombaža povišala in da se bo istočasno prepovedal uvoz umetne svile iz tujine zato, da bi se začelo bolj gojiti domače sviloprejšstvo.

Turška naročila elektrotehnične materiala v Madžarski. »Standard električno d. d. v Budimpešti je sprejelo te dni od turškega ravnateljstva pošt naročila za dobavo 11 avtomatskih telefonskih central in mnogo drugih telefonskih aparatov. Celokupna vrednost tega naročila znaša nad 2 milijona pengov. Prav tako naj bi ista družba reorganizirala telefonsko centralo v Carigradu.

Prepoved ustanovitve zavarovalnih društev v Romuniji. Z vladno uredbo je prepovedano na področju Romunije ustanavljanje zavarovalnih

društev s tujim kapitalom. Ta prepoved velja do 31. decembra 1943.

Mednarodno tržišče mangana. Na svetovnem tržišču manganske rude se zadnje čase čuti močna tendenca porastka. Medtem pa je čutili tudi težko preskrbovanje posameznih držav zaradi prevznih težav. Značilno je, da so USA v letu 1940 uvoz mangarskih rud podvojile nasproti izvozu leta 1939. Iz Rusije so USA uvozile 312 tisoč ton te rude. Velike so količine tudi, ki so izvožene iz Indije, Filipinov in Kube. Skupno so USA uvozile 1 milij. 26.000 ton manganske rude.

Racioniranje mila na Madžarskem. Madžarska vlada je objavila novo uredbo, s katero predpisuje, da morajo vsi pridelovalci in veliki trgovci prijaviti vse svoje rezerve mila za pranje perila. Te rezerve bodo v bodoče dajali trgovcem na malo samo z odobritvijo osrednjega urada, ki je ustanovljen v ta namen. Družine oziroma gospodinjstva, ki imajo več kakor dva kilograma mila za osebo, ne bodo vse dotlej sprejele nikakega mila, dokler ga ne porabijo na minimum 2 kg. V primeru, da imajo več kakor 5 kg mila, ga morajo priljaviti oblastem.

Investicije v madžarskem rudarstvu. Madžarski pridelek premoga je iz leta v leto v stalnem porastu. V letu 1939 je ta proizvodnja znašala 106 milijonov metrskih stotov. V zvezi s povečanjem proizvodnje so madžarske rudarske družbe, ki se bavijo z izkoriščanjem premoga, povečale svoje kapitalne. Tako je družba »Salgo-Tariensko premogokopna družba« povečala svoj kapital od 27,3 na 38,22 milijonov. Proizvodnja te družbe znaša 38 milijonov metrskih stotov ali tretjino celokupne proizvodnje premoga v Madžarski.

Japonska zbira železo in baker. Predsednik urada za uveljavljanje načrta o obnovi je objavil proglas na ves japonski narod, naj podpre vso skrb in trud vlade, ki bi rada zbrala čim več železa in bakra v namen izvedbe narodne mobilizacije.

Borze

Ljubljana, 4. aprila.

Denar

Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 333.50 din, tendenca nespremenjena, na beograjski 4.190.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt	174.57—177.77
New York 100 dolarjev	4425—4485
Zeneva 100 frankov	1028.64—1038.64

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark	1772—1792
Solun 100 peset, den.	37.50

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt	215.90—219.10
New York 100 dolarjev	5480—5520
Zeneva 100 frankov	1271.10—1281.10

Zagreb — zasebni kliring:

Berlin: ček 17.72—17.92
Grški boni: 37.50 povpraševanje.

Curib. Belgrad 10, Pariz 935, London 1737, New York 430, Bruselj 69 n. Milan 2170, Madrid 3950, Amsterdam 229 n., Berlin 17250, Stockholm 10267, Oslo 9850 n., Kopenhagen 8350 n., Sofija 425, Praga 1727, Budimpešta 85, Atene 300, Carigrad 337, Bukarešta 200, Helsingfors 870, Buenos-Aires 99 r. m. 64, h. m. 21.

Vrednostni papirji

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 99, agrarij 56, vojna škoda promptna 477.50—477.50, beglucske obveznice 85—86, dalm. agrarij 79, 75—80, 75, 6% šumske obveznice 79, 75—80, 75, 4% severni agrarij 55—56, 50, 8% Blerovo posojilo 104, 7% Blerovo posojilo 99, 7% posojilo Drž. hip. banke 99, 7% stab. posojilo 96. — Delnice: Trboveljska 390.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99, vojna škoda promptna 477.50—47.750, beglucske obveznice 85, 50—85, 6% šumske obveznice 79, 75, 7% Blerovo posojilo 99 7% posojilo Drž. hip. banke 99.

Zitni trg

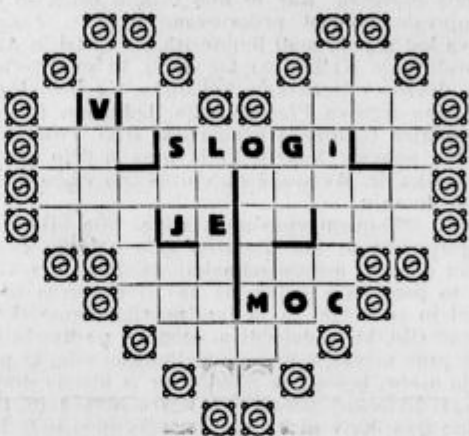
Novi Sad: Vse je nespremenjeno. Sombor: nimamo.

Nagradna križanka

Turške, ki tele delati reklamo zase po križankah, naj izroče svoja naročila en teden pred o upravi »Slovenca«.

Rešitev križanke je treba poslati v upravo »Slovenca« pod značko »Križanka« do četrtke prihodnjega tedna — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno rešili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoni.



Priobčujemo sliko križanke, ki jo je treba sestaviti. Najboljše sestavljenke dobe običajne nagrade.

Rešitev sobotne križanke:

Vodoravno: 1. Schumi (trgovina s premogom in drvini), 7. Otava, 8. Eva, 10. Božić (zlatar in juvelir v Ljubljani) 13. Asfalt, 17. Olika, 18. Re, 19. Inter, 20. Kana, 21. Ravš, 22. Veto, 24. Fala, 25. Letopis, 26. Motor, 27. Oda, 29. Cigara.

Navpično: 1. Stikalo, 2. Ca, 3. Hvar, 4. Uta, 5. Mefisto, 6. Ivan, 7. Ožina, 9. Ali, 10. Boka, 11. Olaf, 12. Carati, 14. Sever, 15. Teti, 16. Tros, 22. Voda, 23. Ep, 25. Log.

Izžrebani reševalci sobotne križanke:

Izžrebanci bodo dobivali skozi en mesec »Slovenca« brezplačno.

Klenovšek Zdenka, Belgrad VIII. Molerova, ulica 85-II.

Leskovišek Jaroslav, dijak, Ljubljana, Erjavčeva cesta 28.

Uradništvo trdke Bricelj, Subotica, Majšanski put, 22.

Vajdič Vilma, dijakinja, Ptuj, Prešernova ulica št. 8.

Opozarjamo reševalce, da lahko oddajo rešitve po naših podružnicah po Sloveniji. Poslane po pošti kot tiskovino pa se morajo frankirati s 50 nar.

Drujite za starološki »Dom slepih« zavod za odrasle slepe

Cekovni račun št. 14.672 »Dom slepih, Ljubljana

CREME
»VIVIAN«

Polnomastna krema je najboljša zaščita proti »oru« in prahu

»DARLING«

Suha krema za svetečo se in masno polt. Idealna podlaga za puder

»RARA«

Polnomastna in hranljiva krema za noč. Osveži Vašo polt. Odstrani zanesljivo Vaše gube in Vam daje nadvlado mladostno vnanost. Dobi se v vseh trgovinah te stroke

Šoferje, vojaščine proste, s prakso,

ki znajo voziti Diesel-avtoobuse, sprejememo takoj. Vprašati v Mariboru, Linhartova 1 — ali pri vratarju Tržaška cesta 41, garaže.

Mali oglasi

Službe

Isteto:

Gospodična išče službo kot pomoč v gospodinjstvu ali pri otrocih - za hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Skromna« št. 4872.

Uradnik

40 let, vojaščine prost - samostojen knjigovodja in korespondent, energičen in agilen, išče zaposlitve kjer koli. Sprejme vsako delo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« št. 4840.

Službe

Dobe:

Fotografskega pomočnika ki zna snemati, retuširati in ves fotografski posel, sprejemam takoj. Plačam dobro. Foto Lovrič, Slavonska Požega.

Postena zakonca

neoporečne preteklosti - se sprejmeta v stanovanje z eno sobo in kuhinjo. Mož bi imel službo v tovarni, žena bi opravljala dela na vrtu. Ponudbe s potrdilom skupnega urada na upravo »Slovenca« pod značko »Postena zakonca«. (b)

Posestva

»REALITETA« posestva posredovalnica v Ljubljani je samo v PREŠERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte Telefon 44 - 20

Stanovanja

Soba in kuhinjo dam zeni, ki bi opravljala malenkostna dela na vrtu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Soba in kuhinja«. (c)

Stroji

Dve stružnici najmodernejši, 200x1250 mm, z norton prestavami in večanimi elektromotorji, iz skladišča - prodaja: Ilerič & Co. - v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Kurivo

Suha bukova drva prima cepanice, ponudite z navedbo cene franko vagon nakladalna postaja - trdki Dom. Cebin, Ljubljana, Wolfova 3.

Kupimo

VSakovrstno ZLATO SREBRO - PLATINO BRILJANTE ŠMARAGDE SAFIRJE RUBINE BISERJE T.D. STARIŠKE NAMUTE TER UMETNE PO NAJVIŠJIM CENAM STARA TYRKA J.Š. EBERLE LJUBLJANA, TYRŠEVA 2. HOTEL SLOV

Prezračevalec

rabljen, za prostornino 16 m³, kupimo. - Ponudbe na Dolničar & Richter, Ljubljana.

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Francišanska ulica 3

Razno

Monograme za robce

in perilo, gume, gumbice, entel, azur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezenje perila.

Matek & Mikeš

Ljubljana, Francišanska ulica nasproti hotela Union

Prodamo

Gomolji

begonij, dalij, gladjol, paeonij so nam prispeli iz Belgije. Sever & Komp. Ljubljana. (f)

Najfinejši cvetlični med

zajamčen, kante po 30 kg, 900 din - franko brzo-vožno, razpošilja - G. Drechsler, Tuzla.

Trajnice

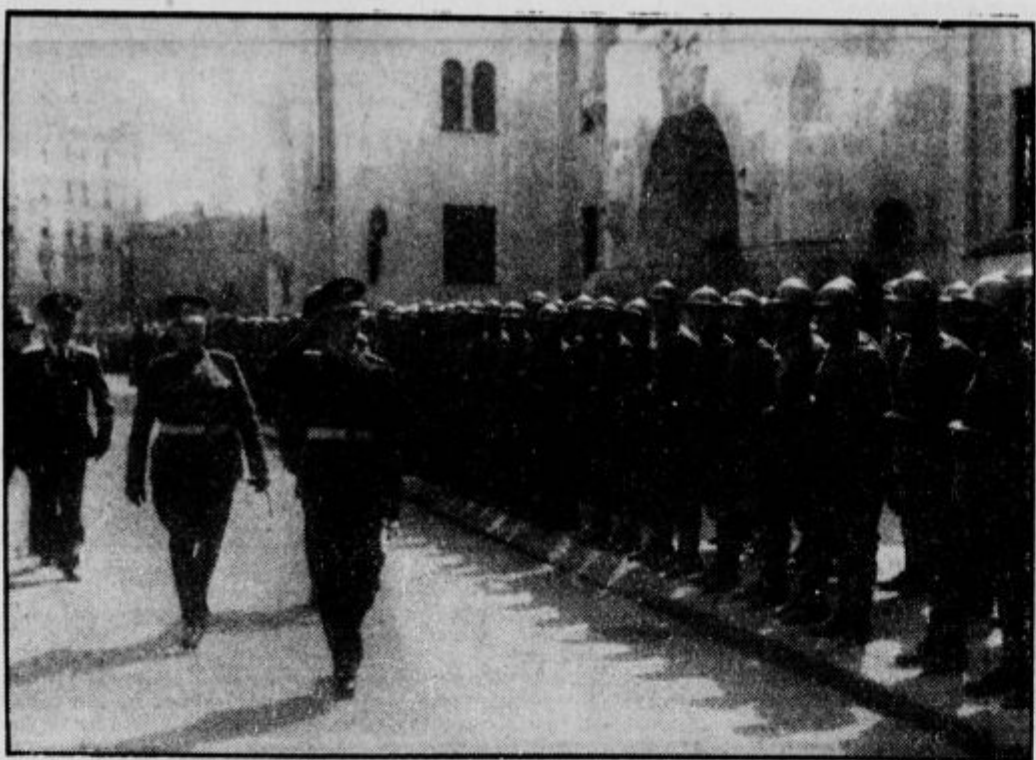
lepotično grmičevje, konifere, vzpenjalke in plezalke v veliki izbiri: Sever & Komp. Ljubljana.

Pozor hišni posestniki!

Ročne brizgalne, - jako praktične, iz medenine - za protiletalsko zaščito, priporočane od kr. ban. uprave, po 350 din kom. pri Ilerič & Co., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Slaščičarna v Mostarju

(Hercegovina) - dobro peljana, brez konkurence, s celotnim inventarjem, zaradi bolezni zelo ugodno naprodaj. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Redka pril



Nj. Vel. kralj Peter II. odzdravlja častni četi pred saborno cerkvijo v Belgradu.

Nainovejša poročila

Uradno sporočilo zavrača

Lažnjiva in brezvestna poročila o grozovitostih zoper Nemce pri nas

Belgrad, 4. aprila. AA. Z uradne strani smo naproseni, da objavimo tole:

Kampanja spuščanja neresničnih in v celoti izmišljenih vesti o stanju v naši državi in o dozdnevem preganjanju pripadnikov nacionalnih manjšin se nadaljuje. Med ponavljanjem velikega dela že doslej objavljenih »izgredov«, »grozot«, storjenih dozdnevno proti Nemčiji in ostalim manjšinam, prebivajočim v naši državi, prinašajo nekateri tuji listi in radijske postaje danes informacije za svoje bralce in poslušalce, da se število umorov Nemcev pomnožuje, da je danes nevarno govoriti nemški, madžarski in romunski v Jugoslaviji, da so v mestu in okolici Kranja zažgali in da je popolnoma zgorelo več nemških naselbin, da so zažgali več nemških vasi na ju-

goslovanski meji, da so v Iloku v Sremu zažgali mnogo nemških posestev, da nemške naselbine v dolini Save gore, da so podžupana vasi Pardonje pri Modusu, pripadnika nemške manjšine, ubili in da je neki Srb z nožem v Novem Sadu napadel na ulici tri Nemce, jih ranil, enemu pa prerezal vrat — in še celo vrsto »grozovitosti«, ki si jih more izkonstruirati domišljija dozdevnega obveščevalnega organa.

Vsakdanje nadaljevanje čudne in skrivnostne kampanje daje misliti, da se želi doseči neki cilj, dokler pa ta cilj ni znan, se nihče ne more ubraniti vtisa, da se ta kampanja ne more skladati z iskrenimi težnjami za ureditvi miru in poglobitvi prijateljskih odnosov med sosedi.

Jugoslavija v luči tujih listov

Turški

Carigrad, 4. aprila. m. Jugoslavija je predmet komentarjev celokupnega turškega časopisa, ki poudarja kot zelo značilno, da je Jugoslavija izšla iz zadnjih dogodkov mnogo krepkejša in mnogo bolj edina. Njen prestiž se je na Balkanu z dne 27. marca še povečal. Jugoslavija je močan činitelj na Balkanu in nespornost med Srbi in Hrvati sploh ni bilo to ter najbolj potrjuje prihod dr. Mačka v Belgrad. Ves jugoslovanski narod je zedinjen v eni misli: Obdržati prestiž države ter mir na mejah. Prenehala so vsa notranja strankarska trenja, ki so odjeknila v svet. Današnja vlada je povečala državno in narodno moč.

Bolgarski

SOFIJA, 4. aprila m. Bolgarska javnost spremlja z velikim zanimanjem položaj na Balkanu, predvsem v Jugoslaviji. V tujakšnih krogih poudarjajo kot zelo značilno, da je prišlo do spremembe v Jugoslaviji. Čeprav časopisje o tem ne piše konkretno, vendar se širi mnenje, da so tudi v tisku dogodki z dne 27. marca izvali veliko zanimanje. Časopisje je včeraj pisalo, da obstaja nespornost med Srbi in Hrvati glede zunanje politike. Danes pa je časopisje prineslo novico iz Belgrada o prihodu dr. Mačka v Belgrad. Opol-danski tisk je prinesel novico, da je dr. Maček sprejel položaj prvega podpredsednika vlade in položil prisego.

Grški

Atene, 4. aprila. m. Grško javno mnenje je toplo pozdravilo manifestacijo jugoslovanskega naroda. Listi pišejo, da je Jugoslavija postala močan činitelj, na katerega je treba računati. Sedanji položaj je pokazal, da je Jugoslavija dovolj močna in da je Jugoslavija zedinjena. Sedanja vlada, v kateri so zastopane vse močne skupine, je spojila vse kraje države v eno celoto. Vlada generala Simovića uživa popolno zaupanje naroda.

Kako gledajo Nemci na Jugoslavijo

Bern, 4. aprila. b. Današnji nemški tisk prinaša pod velikimi naslovi poročila o izkrcavanju angleških čet na Grškem pri Solunu. Po

V takih slučajih je treba odločno nastopiti

Maribor, 3. aprila

V dnevnem časopisju je bilo že objavljeno, da so nekatere tvrdbe zaradi sedanjih izrednih razmer in večjih vojaških vpoklicev popolnoma prenehale z delom. Ti tovarni sta Erlich in Zora kakor tudi še nekatere druge. Iz Maribora je bilo obenem javljeno, da je v obeh tovarnah ostalo še toliko strokovnjakov, da bi se delo lahko nadaljevalo. Javnost se zaradi tega začudeno sprašuje, zakaj se z delom ne nadaljuje.

Ker ima gosp. minister za trgovino in industrijo pooblastilo, da dostavi takim podjetjem komisarje, smatra javnost za nujno potrebo, da se ti komisariji čimprej postavijo. Ako podjetniki z delom ne želijo nadaljevati, naj se jih k temu prisili; upoštevat je namreč treba, da so bile v teh podjetjih zaposlene v večjem številu tudi ženske, ki jih vojaška oblast ni pozvala in so zaslužke v današnjih težkih časih zelo potrebne. Delavstvo se

teh poročilih so angleške čete zavzele severno in vzhodno mejo Grčije. Število teh čet znaša po pisanju nemških listov blizu 200 tisoč mož. Službeni krogi izjavljajo, da se o teh dejstvih ne morejo dati nobena pojasnila.

Položaj Jugoslavije se razmotriva samo v pričakovanju. Na vprašanje, ali se pričakuje izjava Belgrada, merodajni krogi odgovarjajo, da je to vprašanje dejstva, nikakor pa ne izsiljevanja. Nemški poslanik v Belgradu ostane še nadalje v Berlinu, v Belgradu pa se nahaja še vedno število poslatniškega osebja za odpravljanje tehniških poslov poslatništva. Jugoslovanski poslanik dr. Andrić se je vrnil v Berlin. O položaju v Jugoslaviji obširno piše vse berlinsko časopisje. Na današnjem posvetovanju nemških časnika je bil živahno komentiral odhod voditelja hrvatskega naroda v Belgrad. Službeni berlinski krogi pa povodom vstopa dr. Mačka v vlado niso zavzeli nikakega stališča, češ, da je to notranje vprašanje Jugoslavije. Službeni krogi nadalje izjavljajo, da jim ni nič znano, pod kakimi pogoji je dr. Maček vstopil v vlado, kakor jim tudi niso znani načrti nove jugoslovanske vlade. Posebno pozornost pa vsebuje dejstvo, da je dr. Maček v svoji izjavi poudaril, da hoče vse storiti za ohranitev miru. V kolikor more vstop dr. Mačka v vlado ojačati notranji položaj Jugoslavije, bo njegov vstop v vlado prinesel velik plus za ohranitev miru na Balkanu.

Potniški promet omejen

Belgrad, 4. aprila. AA. Od 5. t. m. nastopijo zaradi zmanjšane števila potniških vlakov pri prevozu potnikov tele omejitve:

Državni uslužbenci morajo imeti razen osebnih legitimacij še dovoljenje svojih pristojnikov, druge osebe pa dovoljenje upravnih oblasti. Brez takšnega dovoljenja potniške blagajne ne bodo dajale vozniških listkov.

(Glavno ravnateljstvo državnih železnic).

zaradi takega postopanja podjetnikov, katerih mnogi tudi niso slovenske narodnosti, upravičeno razburja in pričakuje, da je ustavev obratov samo prehodnega značaja. Obenem pa delavstvo naproša oblast, naj upošteva tudi v nacionalnem oziru važnost našega obmejnega Maribora in da nemudoma pokrene vse potrebno, da se delavske koristi obvarujejo in zaščitijo.

Smrt na progi

Maribor, 4. aprila.

Tragična smrtna nesreča se je pripetila med postajama Poljčane-Slov. Bistrica. Pri popravilni progi je bil zaposlen 42 letni progovni delavec Franc Urlep. Najbrž je preslišal signal prihajajočega vlaka, ki je prišel skozi tunel. Vlak ga je zalotil pri delu sredi tira ter ga zagrabil in na mestu usmrtil. Vlakovodja je vlak takoj ustavil in ukrenil vse potrebno ter je z desetminutno zamudo prispel na postajo Slov. Bistrica. Ta smrtna nesreča je zgolj nesrečni primer. Urlep je bil zaposlen kot delavec 4. sekcije za vzdrževanje proge.

WM

**boljše predmete
prizanesljivo —
navadne temeljito**

čisti

Treznostni teden:

Kaj je z abstinenco?

Pri delu za treznost igra veliko vlogo popolna zdržnost od alkoholnih pijač: abstinenca. Ta pa je mnogim kamen spotike ali stvar posmeha. Ali je abstinenca res tako neumna ali nepotrebna? Nerazumljivo je, kako da mnogi ljudje abstinence ne morejo razumeti. To je dokaz, da o tej reči prav nič ne mislijo. Kajti upravičenost abstinence je jasna kot beli dan.

Najprej bodi povedano, da abstinenca ni zrasla na slovenskih tleh. Bila je na naša čla le presajena; povzeta po drugih narodih. Skoraj vse moderno delo za treznost stoni na abstinenci. Vodi-telji tega gibanja pri vseh narodih trdijo, da skušnja nas uči, da se s samim priporočanjem zmer-nosti ne doseže nič. Zmernost je preveč nedoločen pojem, s tem ne prideš alkoholizmu do živga. Edino popolna zdržnost mu vreže v meso, da ga zaboli. »Zmernost« ga samo boža.

Zato pa je pri nas alkoholizem tako zakričal, ko je nastopila abstinenca, ker se je čutil ogroženega. Kaj, da bi se alkohol ne smel piti? Kdo to pravi? To so morci, heretiki, krivoverci!

Abstinenca je upor in odpor zoper siljenje k pijači in zoper pivske navade. Tiste navade, ki narejajo pijance. Zakaj nastajajo pijanci? Zato, ker je taka navada, da se pije ob vsaki priliki in nepriliki. In zato, ker se s pijačo toliko sili: Moraš piti, če ne, nisva prijatelj! Pijancev bi ne bilo, ko bi ne bilo navade in sile, da se mora in mora piti. Ta sila k pijači ni nikakava prava gostoljubnost, ampak samoljubnost, je neolikanost in neotesanost. Nobena sila ni mila. Abstinenca pa se tej sili in tem navadam, tej tiraniji alkoholizma, po robu postavi: Ne boš! Svobodo hočem!

Cisto preprosta zdrava pamet pove, da je abstinenca najboljša orožje v boju zoper alkoholizem. Vsaka stvar se najbolje pobija z njenim nasprotjem. Mraz z gorkoto, gorkota z mrazom. Vrelega kropla ne boš hladil z mlačno vodo, ampak z mrzlo. In čim bolj je mrzla, tem bolj boš svoj namen dosegel. To je tako jasno kakor: 1 — 1 = 0. In tega ljudje ne morejo razumeti! Iz tega je razvidno, kako alkohol ljudi oslepi in kako si je ljudi za-služil, da kdor se mu ae ukloni, tega hoče ukloniti on.

Posebno čudno je, če ljudje, ki hočejo biti krščanski, abstinence ne morejo ali nečejo razumeti. Kaj ni najprostejši nauk naše vere: *Kateri koli ugodnosti se radovoljno odporeš, boš dobil stolerno povrnjeno!* Da kristjani tega ne morejo razumeti, je dokaz, kako je naše krščanstvo le preveč zgolj vnanje, formalno. *Bistra in duha krščanstva, ki je ljubezen in zaljubljanje, ne pozna*

mo, vsaj dosti ne poznamo. Zato naše krščanstvo nima potrebne moči in vpliva.

Ali ni torej abstinenca upravičena in pametna? S tem pa nikakor ni rečeno, da mora vsak človek biti abstinent. In ni rečeno, da je vino kaj samo na sebi slabega. Vino je poštena stvar, nezmer-nost pa je nepoštena in grda. *Abstinenca ni orožje zoper vino, ampak zoper nezmer-nost.* Po pameti vino piti nihče ne brani in nihče ne graja, nikomur ne oponaša. Vinogradi so tu, trta raste, s tem je treba računati, sad se mora nekam spraviti. Vprašanje seveda je, če je toliko vinogradov res treba, in drugo vprašanje: če se sad trte ne dá tudi kako drugače porabiti. Neki gospod, ki je bil celo leto v Palestini, nam pove, da tam skoraj vse grozdje pojedo, porabijo kot jed. Pri nas se pa ljudem zdi škoda grozdje jesti; piti pa se sme do nezvesti! Koliko bo še dela, preden se bodo ljudem te neumnosti iz glave izbile!

Kdo pa naj bo abstinent?

1. Vsa mladina. Čim dalj, tem bolje. Najmanj seveda do 14. leta. A čim dalj bo proč od alkohola, tem bolje zanjo.

2. Alkoholiki, ki se hočejo svoje bolezni ozdraviti. Zanje je popolna zdržnost edina rešitev. Takemu človeku je lažje nič piti kakor malo piti. Ako ni bolezni že v prehudem štadiju — kakor pri jetiki — je bolnik še ozdravljiv. Pregovor: »pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne«, ne velja več; marveč: pijanec se spreobrne, kadar postane abstinent. Po nekaterih drugih deželah imajo v treznostnih organizacijah celo vrsto rešenih pijancev, abstinentov. Pri nas, žal, zdravljenja teh bolnikov še skoraj ne poznamo.

3. Borci zoper alkoholizem. Sami morajo pokazati, da se brez alkohola dá čisto dobro živeti, potem šele morejo zahtevati od drugih, da se ga zdržujejo.

4. Prav bi bilo, da bi bili abstinenti tudi vsi, ki imajo kake odgovorne službe, pri katerih je alkohol nevaren. Koliko prometnih nesreč se zgodi ravno zaradi preveč zaužitega alkohola! Včeraj sta jo dva pošteno skupila v St. Vidu.

O abstinenti bi se dalo še marsikaj reči. A upamo, da to kratko pojasnilo pametnim ljudem zadostja, da vedo, kako jim je o abstinenti soditi. Čas bi že bil, da bi zabavljanje abstinenti in abstinentom utihnilo. Zabaljati jim ali smešiti jih, je nerazsodno, neollikano in nekrščansko.

Svoboda! Kdor pije po pameti, mu ga Bog blagoslovi! Za tiste pa, ki ga nečejo, pa še vedno velja znana pesmica, menda Krekova:

Napij se iz studenca,
Živela abstinencial!

Občni zbor Tujsko - prometne zveze v Ljubljani

Ljubljana, 4. apr.

Tujskoprometna zveza v Ljubljani, katere delokrog obsega kraje nekdanje ljubljanske oblasti, je danes na svojem rednem občnem zboru polagala račun in letno bilanco o svojem delovanju, o tujskoprometni propagandi in nje uspehih, kakor tudi o stanju tujskega prometa v naših krajih. Razveseljivo je kljub viharim časom dejstvo, da sta začeli obe zvezi v Ljubljani in Mariboru izdati za marec mesecem »Tujskoprometni Vestnik za Slovenijo«, ki je v prvi številki objavil prav zanimive članke o tujskem prometu in obširne statistične podatke za tujski promet. Današnji občni zbor se je pričel ob 10.30 dopoldne in je trajal dobro uro. Navzoč so bili mnogi zastopniki tujskoprometnih organizacij in društev iz raznih mest in letoviških krajev, zastopana so bila tudi društva, ki so bila v tesnih stikih z razvojem našega tujskega prometa. Tujskoprometna zveza v Mariboru je pozdravila v posebnem dopisu občni zbor, želeč ljubljanski zvezi najlepše uspehe.

Predsednik ljubljanske Tujskoprometne zveze dr. Fran Ratej je najprej iskreno pozdravil zastopnike lokalnih oblasti, tako zastopnika ban. uprave dr. Alojzija Trstenjaka, načelnika oddelka za trgovino in obrt, dalje g. Josipa Westra kot pooblaščenega zastopnika mestnega župana, in zastopnike tiska. Občni zbor je z odobravanjem sprejel od predsednika predlagano vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II.

G. Ciril Majcen je kot zastopnik Trgovinsko-industrijske zbornice in kot predsednik Združenja gostinskih organizacij v Sloveniji pozdravil občni zbor v imenu zadržanega predsednika Zbornice g. Karla Čecha, zatrjujoč, da bo Zbornica ostala vedno Tujskoprometni zvezi naklonjena in pripravljena sodelovati pri organizaciji tujskega prometa v naših krajih. G. Josip Wester je pozdravil občni zbor v imenu župana dr. Adlešiča, naglašujoč, da bo občina vedno pripravljena tesno sodelovati z Zvezo. V imenu g. bana je pozdravil občni zbor načelnik banke uprave dr. Alojzija Trstenjaka.

Predsednik Zveze dr. Ratej je nato podal kratko, pregledno in zgosteno poročilo o stanju našega tujskega prometa v preteklem letu 1940, ki je bilo za to panogo narodnega gospodarstva kritično. Podrobne podatke o tujskem prometu smo že objavili po tiskani brošuri, ki jo je bila izdala Zveza za občni zbor. V prvi vrsti se je predsednik najtopleje zahvalil banki upravi, mestni občini in Zbornici za trgovino in industrijo za veliko podporo, ki so jo naklonile te korporacije Zvezi v minulemu letu.

Namesto zadržanega predsednika nadzorstvenega odbora g. Frana Rusa je predlagal g. Josip Wester razrešnico sedanji upravi Zveze, ki je bila soglasno sprejeta in odboru izrečena zaupnica.

Predsednik Zveze dr. Fran Ratej je nato kratko poročal o reorganizaciji tujskega prometa v Sloveniji in državi. Potreba je, da dostikrat nastopajo tujskoprometne organizacije v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani enotno in skupno. Zveza je doslej gojila dobre stike s sličnimi organizacijami v državi. Na Hrvaškem je ustanovljena »Zajednica turističkih saveza banovine Hrvatske«. Ustanovljena je tudi »Zajednica srpskih turističkih organizacija«, to je »Zajednica tujskoprometnih zvez«. Ker je na vidiku tudi preureditev »Putnika«, je potrebno, da se določi stališče Zvez do vseh teh vprašanj. Potrebna je v prvi vrsti delna sprememba Zvezinih pravil. Skupno upravo Zajednice v

Sloveniji naj bi tvorili upravi obeh Zvez v Ljubljani in Mariboru.

Občni zbor je dalje odobril in sprejel Zvezin proračun za leto 1941. Ta izkazuje za tujskoprometno propagando do 152.000 din izdatkov, ki se razdele na posamezna področja in kraje.

Občni zbor je naposled sprejel kratko resolucijo s predlogi na banko upravo, ki se nanašajo: 1) da se ali ustanovi pri tehničnem oddelku banke uprave poseben referat o tujskem prometu, ali pa dodeli tujskoprometnemu referatu trgovinskega oddelka po potrebi tudi več inženirjev in arhitektov za vprašanja izdelave regulacijskih načrtov, namenjenih za tujskoprometne kraje, kopališča in letovišča;

2) najete primerne posojila za postopno izvršitev regulacijskih načrtov za omenjene kraje, v kolikor ni mogoče kriti izdatkov za te načrte iz rednih sredstev banovinskega proračuna. Višina dolgoročnega posojila naj se ugotovi pri sestavi programa za tozadevno načrtno delo in se znesek posojila vnese v bodoči proračun banovine;

3) da se naroči tudi občinam, v katerih sodelujejo tujskoprometne organizacije, od strani banke uprave, da te občine določijo v proračunih primerne podpore in prispevke za tujski promet.

CELJE

Ne širite neutemeljenih govoric

Mestno poglavarstvo razglašajo: »Ne razširjajte razburljivih in neutemeljenih govoric in ne prisluskujte takim, temveč jih energično zavračajte. Raznašalce takih govoric naznanite brezpogojno policijskim oblastem, ker je razširjanje takih govoric kaznivo!

Za vznemirjanje ni razloga. Bodite mirni in opravljajte mirno in dostojno svoje tekoče posle. Ne begajte sebe in sosesčanov z nepotrebnim in nedovoljenim zapuščanjem domov in prenašanjem svojih stvari, ker bi to utegnili imeti škodljive posledice za javni red in mir.

Bodite v resnih časih resni in disciplinirani!

Župan — dr. Voršič Alojzij.

c »Mariborer Zeitung« in poročila tujega radija. Veliko začudenje vzbuja v krogih naše nemške manjšine in med Slovenci zadržanje nemškega dnevnika v Mariboru »Mariborer Zeitung«. Kakor znano, so širile tuje radijske postaje o razmerah v Sloveniji tako gorostasne laži, da je proti temu nastopil zelo energično član vodilnih Nemcev v Celju g. dr. Riebl ter jih zavrnil, v kolikor se tičejo ta poročila celjskih Nemcev. Glede poročil, ki so bila v zvezi z Mariborom, pa dose-daj ni bilo od strani voditeljev mariborskih Nemcev nobene zavrnitve, četudi so ta poročila že gorostasnejša, kakor so glede Celja. Pričakovati bi, da bo nemški dnevnik »Mariborer Zeitung« to lažljivo poročanje energično zavrnil, toda dosedaj smo zamen prelistavali zadnje številke. Uredništvo »Mariborer Zeitung« je prinašalo samo oficijelne demantije, ki so jih izdale naše oblasti, ni pa niti z besedico pokazalo, da bi na lastno iniciativno zavrnilo tujo propagando. Gotovo bi takšen korak »Mariborer Zeitung« ugodno vplival tudi v tujini na vsebino tamošnje radijske propa-gande, saj so »Mariborer Zeitung« tudi onstran meje mnogo čita in zelo upošteva. »Mariborer Zeitung« je torej izvršila važno patriotsko delo, če bi iz lastnega nagiba zavrnila lažno poročanje tujega radija. Pričakovati bi bilo to že zaradi tega, ker je lastnik lista Slovenec in tudi člani uredništva se prištevajo slovenski narodnosti.

V 5 urah iz Pariza v New York

To se sliši sicer precej malo verjetno, utegne pa vendarle postati gola resnica morda že kmalu po sedanji vojni. Poročajo namreč, da že izdelujejo nekako raketo letalo, ki bi z naglico 1000 kilometrov na uro moglo v petih urah preleteti velikanstvo razdaljo med Parizom in New Yorkom. To letalo so baje že preskušali.

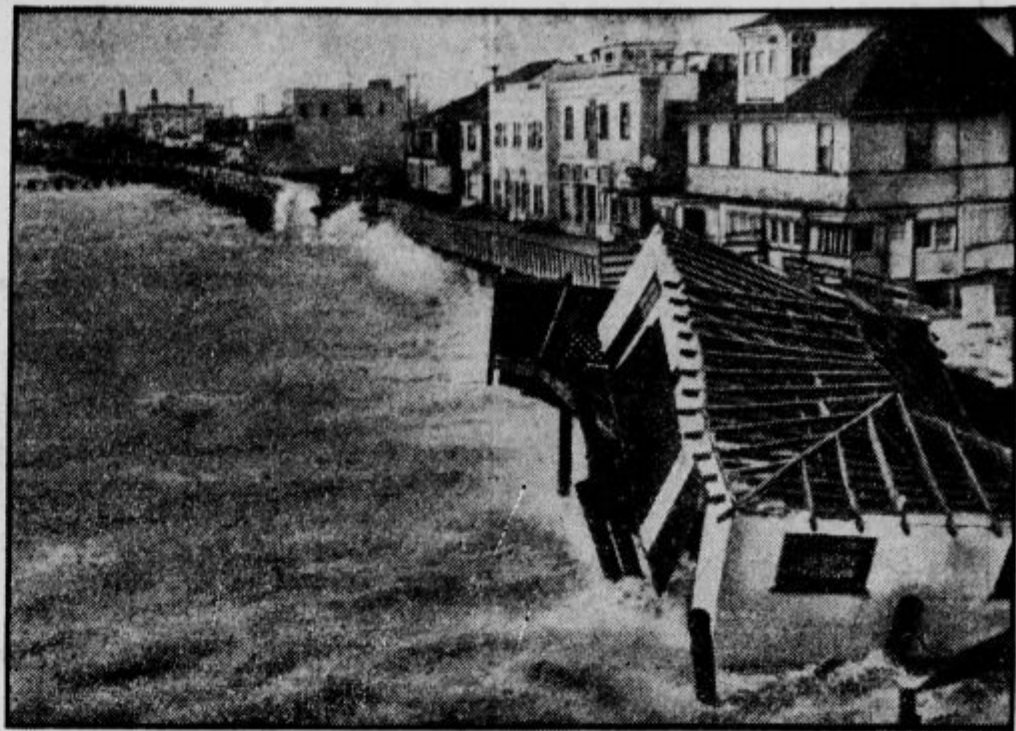
Izdelal ga je Francoz Rene Lorin, ki pa je bil do skrajnosti skromen kakor so navadno vsi taki učenjaki. To dinamično letalo izdelujejo v Italiji. Z njim bo v moderni letalski industriji nastala prava revolucija. Lorin je bil kot inženir v službi v tovarnah pariške transportne družbe. Kot tak je najprej izdelal avtomatično izdajanje vozniških listov, ki jih imajo zdaj pariški sprevidniki cestne železnice.

Več let pa je delal, da bi iznašel raketo letalo. Ko se mu je izum posrečil, ga je takoj ponudil francoski vladi, katera pa ga je premalo cenila in se zanj premalo brigala. Bolj so se za njegovo izum zanimali tujezemci, zlasti tuji strokovnjaki. Veliki ameriški učenjak Oktave Charnute se je nalašč zato pripeljal iz New Yorka v Pariz, da bi si ogledal ta izum francoskega inženirja. Tudi Italija se je živahno zanimala za ta izum. Lorin je umrl leta 1933, šele 55 let star, ne da bi

bil od strani svoje domovine doživel kako priznanje za svoj izum in ne da bi bil doživel njegovo priznanje.

Zdaj pa poročajo iz Italije, da so začeli Italijani porabljati novo letalo brez vijakov. To letalo je enokrovnik, ves iz kovine. Te dni so ga zelo uspešno preskušali. Tehta menda kake štiri tone ter ima tako kabino, v kateri se človek lahko vozi tudi v stratosfero. Krmilo je prav tako narejeno kakor pri navadnih letalih, ima pa še vzvod, ki z njim regulira porabo plina. To letalo bodo mogli tudi v serijah izdelovati. S hitrostjo 1000 kilometrov na uro se lahko dvigne 15.000 metrov visoko. Njegova posebnost je, da nima nobenih vijakov ter da energija propelerja služi normalnemu motorju, ki se tako brani s svojo silo. Iznašatelj Francoz Lorin je bil pred svojo smrtjo deležen priznanja italijanskega letalskega strokovnjaka generala Crocea, ki je iznašatelju pisal priznavalno in prisrčno pismo.

Zdaj so se uresničile iznašateljeve sanje, ali se vsaj kmalu bodo: Ni več daleč čas, ko boš po zajtrku sedel v Ljubljani v to letalo, pa boš obdoval v New Yorku, večerjal pa spet v Ljubljani. Povemo pa ti, da boš kaj takega zmogel enkrat po vojni, če boš imel dovolj denarja seveda.



Hudi morskali valovi so v južni Kaliforniji napravili veliko škodo, ker so poškodovali obrežne hiše in odnesli obrežno promenadno pot.

Profesor se 8000 km daleč pelje po nevesto, ki pa je sploh ni

Italijanski listi poročajo iz Milana o čudni potegavščini, ki je njena žrtev postal velik italijanski učenjak S. V Milanu sta se namreč s palicami na cesti obdelovala dva sloveča italijanska učenjaka, ki nitiu imeni slova daleč po svetu. Zato listi tudi ne poročajo polnih imen, marveč le pišejo le začetne črke. Ta pretep je namreč obravnavalo milansko sodišče ter je imelo priliko pogledati malo v predgovodno tega pretepa. Zadeva se je namreč takole razvijala:

Profesor S. je velik strokovnjak in poznavalec provenčalske književnosti ter jezika, ki so v njem trubadurji prepevali svoje nežne pesmi v 11. in 12. stoletju tamkaj na Francoskem. Profesor S. je o teh viteških pesmih in jeziku izdal več knjig, ki so bile deležne priznanja vseh svetovnih učenjakov. Nekega dne — bilo je pred nekaj leti — pa je profesor S. dobil iz Brazilije, in sicer iz nekega manjšega mesteca v notranjosti brazilske republike, drobno pisemce. Učenjak profesor se je spopadel namrdnil, ko je videl, da je to ženska pisava in da je v pismu podpisana dijakinja Juanita Jifero. Ko pa je pismo prebral, se je začudil, ko je videl, da tista dijakinja precej ve o provenčalski literaturi in trubadurskem jeziku, ki je profesor zanj ves gorel. Diakinja je v svojem pismu profesorju S. izražala svoje veliko občudovanje za njegovo učeno dela o tem lepem jeziku in njegovi nežni literaturi. Profesor je kajpada takoj sedel in dijakinji odgovoril, nakar se je razvila korespondenca, ki je trajala nekako 2 leti. Spopetka sta si pisarila le bolj znanstvene zadeve, nakar sta postala v pismih že bolj osebnostna. Brazilska gospodična je v svojih pismih kazala vedno večje znanje trubadurske literature in pisma so postajala vedno bolj prisrčna. Nazadnje je profesor gospodično poprosil, naj mu pošlje svojo sliko.

Čez dalj časa je iz Brazilije prišlo spet novo pisemce, ki mu je bila priložena slika krasne mlade gospodične, zraven pa so bili nežni trubadurski verzji. Profesor S. je bil zdaj še bolj zaljubljen. V pismu je bil tudi verz iz stare trubadurske literature, kjer gospodična vabi svojega izvoljenca, naj pride po njo. Profesor je bil takoj pripravljen in se je odpravil na dolgo popotovanje v Brazilijo po svojo izvoljenko.

Iz Milana v Brazilijo je dolga pot, pa tudi v Braziliji je bilo treba prepotovati dolgo pot, preden je prišel v tisto mesto, kjer živi krasna gospodična Juanita Jifero. Nekega dne je bil tam. Stopil je na pošto ter povprašal za poštni predal, ki je nanj pod njenim imenom pošiljal svoja pisma. Na pošti so mu povedali, da je poštni predal za gospodično Juanito Jifero najet, da pa sicer gospodične s tem imenom v mestu ne poznajo. Profesor je bil pa potrpečljiv ter je čakal do večera pri poštnem predalu. Zvečer je prišel tja starejši gospod ter izpraznil tisti predal. Profesor S. ga je seveda takoj nagovoril ter povprašal, ali on prihaja po pisma za gospodično Juanito. Gospodu profesorju je kratko povedal, da on jemlje pisma na to ime. Nato je profesor silil vanj, naj mu pove, kje prebiva gospodična. Gospod pa je odmaheval z glavo ter ni hotel nič povedati. Ker je pa profesor vedno bolj silil vanj, je neznan gospod — star Braziliec — vendar le povedal, da tiste gospodične ne pozna. Povedal mu je tudi, da je pred kakima dvema letoma prišel k njemu italijanski gospod, ki mu je dal več denarja ter ga naprosil, naj v ta predal hodi po pisma, ki bi prišla na ime te gospodične ter naj jih pošilja na njegov naslov v Italijo. Prav tako ga je naprosil, naj bi pisma, ki mu jih bo

on pošiljal, pošilja naprej na naslov nekakega profesorja S. v Italiji. Profesor S. je pri teh besedah vzrotil ter povedal, da je on tisti S. Zahteval je, naj mu brazilski gospod pove, na kateri naslov je potem pošiljal njegova pisma. Braziliec pa je bil trdovraten ter dejal, da tega ne sme povedati, ker je to častna zadeva. Razočaran se je profesor S. zdaj vrnil v domovino.

Njegovo ogorčenje je bilo veliko. Ko pa je zadevo še bolj premišljeval, je počasi razumel, da ga je kak njegov tovariš potegnil. V duhu je prehodil vse svoje znanec in na zadnje bil prepričan, da nihče izmed njegovih znancev in tovarišev ne zna toliko o trubadurski kakor kolega profesor B. Ta B. se zdaj že celi dve leti norčuje iz njega ter se krohota njegovim pismom, katere je pisal gospodični Juaniti Jifero, katere pa nikjer ni. Končno je še dognal, da je tista fotografija neke znane in lepe filmske igralke, kar je profesorjevo jezo pognalo do viška. — Kdo bi mu neki to zameril, ko pa je moral 8000 kilometrov potovati v april.

Ko se je vrnil, je bila njegova prva pot iskat profesorja B. Brž ko ga je srečal na cesti, ga je napadel s svojo palico, ne da bi bil profesor B. mogel ziniti le besedice v svojo brambo. Zato je zadeva prišla pred milansko sodnike in od tod v liste. Sodniki bi zdaj radi dognali, ali je profesor B. res kaj udeležen pri tej zadevi.

Samostani tibetanskih lam dobe elektriko

Glavno mesto visokega Tibeta se imenuje Lhasa, ki je dolga stoletja bila vsakemu tujcu docela zaprta. Tamkaj v svojih skalnatih samostanih žive nekaki menihi, ki jih imenujejo lame. To so pravi vladarji Tibeta. Njihov vrhovni poglavar pa se imenuje dalaj lama, katerega za to imenitno službo pripravljajo že od otroških let. Pomaga mu vrhovni svet vseh lam, ki je prava vlada tibetanske meniške budistične republike. Tibet, ki je bil tujeu zaprt, je bil zaprt tudi vsakršnemu napredku in civilizaciji. Tam so ljudje živeli prav tako, kakor se je živelo pred 1000 in še več leti.

Zdaj pa čbta postati drugače, ker bo v skalnih votlinah tibetanskih menihov zasvetila električna luč. Vrhovni svet lam v Lhasi je namreč sklenil, naj se napelje v njihova stanovanja

Ljudje, ki imajo jamice v licih in bradi

Pred nekaj časa je madžarski kriminalni psiholog dr. Sabestyen v znanstvenih časopisih spisal članek, kjer je dokazoval, da jamice v licih in bradi dokazujejo, da so tisti ljudje moralno veliko vredni. Učenjak pravi, da je celih 20 let študiral kriminalne akte iz vsega sveta ter ogledoval podobe vseh hudodelcev, ki so v aktih. Pa je tako dobil prepričanje, da med vsemi hudodelci ni niti enega, ki bi imel jamice v licih ali v bradi. Po dolgoletnem raziskovanju je končno dognal, da so ljudje, ki imajo take jamice, najboljši med vsemi. Taki ljudje imajo živahen duh, imajo izrazit čut za pravico, najboljši in usmiljenega srca, radi pomagajo bližnjemu ter sploh zelo visoko moralno stoje. — Nobeno čudo torej ni, da so ljudje, ko so zvedeli za to učenjakovo razlago, vsi želeli imeti take jamice, da bi že na zunaj bili

elektrika. Rečeno, storjeno. Kmalu nato so lame naročili pri neki angleški tvrdki v Indiji potrebni material za svojo elektrarno. Ni dolgo trajalo, pa je dolga karavana začela prinašati v Lhaso potrebne stroje in naprave. Tisoči mul in nosačev je po strmih in ozkih stezah nosilo dele razstavljenih strojev, aparate, žarnice in žice, kakor tudi druge potrebščine, ki so potrebne. Vse to je bilo treba znesti po stezah, in sicer 4000 m visoko. Cest namreč visoki Tibet še ne pozna. Samo velikih zabojev je bilo nad 1800 poleg drugih tovorov.

Zdaj torej v Tibetu delajo elektrarno evropski inženjerji. Trajalo pa bo seveda, kakor vele, celi dve leti, preden bo tam gori zasvetila električna luč.

videti plemeniti in dobri. Zato se zdaj budimpeštanski olepševalni saloni polni žensk in moških, ki si dajejo napravljati umetne jamice, da bi umetno dokazali svojo plemenitost.

Ubogi ameriški kadilci

Zaradi blokade zdaj ne trpi le Evropa, marveč tudi Amerika. Amerika je namreč rabila tudi nekaj posebnosti, ki so jih izdelovali le v Evropi. Med take posebnosti ali specialitete spada tudi papir za cigarete, ki so ga Američani uvažali iz Francije, ker tamkaj izdelujejo najboljši papir za cigarete — tako vsaj trde Američani. Ta papir so izdelovali na Francoskem, in sicer največ v tistih delih Francije, ki je zdaj zasedena. Izdelovali pa ga niso iz lesa, marveč iz starih cunj, ki so jih cunjarji pobirali po vsej Franciji. Poprej je Amerika kupovala v Franciji za 150 milijonov francoskih frankov tega papirja. Zdaj pa iz Francije ta papir več ne prihaja. Zato so v Ameriki sami začeli izdelovati papir za cigarete. Ker pa so za izdelavo takega papirja vsekakor potrebni francoski strokovnjaki, ki pa jih ni, in ker tudi ameriška industrija ne more čez noč začeti izdelovati prav tak papir, se morajo zdaj ameriški cigaretarji posluževati slabšega papirja, ki ga dobivajo za enkrat iz južne Amerike.

Narobe svet

Medtem ko Evropi grozi na vseh koncih in krajih lakota, ker zmanjkuje kruha, je pa v Argentini, v Kanadi in v Združenih državah preveč pšenice. V Severni Ameriki je velik del pšenice kar na njivi segnil. Evropa je morala vedno nekaj pšenice za svojo prehrano uvažati iz Amerike. Lansko leto pa je v Evropi bila še posebno slaba letina: lani je namreč Evropa pridelala le 38 milijonov ton pšenice, medtem ko jo je leto poprej, leta 1939, pridelala kar 69 milijonov ton. Pač pa je leta 1940 v Ameriki bila nenavadno dobra letina. Amerika je lani pridelala toliko pšenice preveč, da bi z njo lahko prehranila pol Evrope. Tudi Kanada je imela dobro leto. Ker zdaj pšenice zaradi vojnih razmer ni mogče prodajati v Evropo, imajo Američani in Kanadci zaradi tega velike težave. Vse žitnice so polne in država mora poseči v svoj žep, da umetno drži ceno pšenice, da ne bi kmetje obubožali. Podobno je tudi v Argentini, dasi tam lanska letina ni bila tako dobra.

ŠPORT

Največji lahkoatletski tek skozi Belgrad

Teklo bo 1000 lahkoatletov za pokal predsednika belgrajske občine

Na dan 20. aprila, to je prvi dan pravoslavne Velike noči, bo največji lahkoatletski tek v Belgradu. Nastopilo bo 1000 lahkoatletov, ki se bodo borili za pokal predsednika belgrajske občine. Podobne tekme prireajo z uspehom že več let v tujih mestih, n. pr. v Parizu, v Berlinu in v New Yorku.

Start tekme je na Kalemegdanu in cilj na novem stadionu SK Jugoslavije, ki bo tudi ta dan svečano odprt. Ta lahkoatletska manifestacija bo hkratu tudi uvodna svečanost ob priliki otvoritve novega športnega stadiona v Belgradu. V okviru te svečanosti bo tudi nogometni turnir, ki se ga bodo udeležili štirje najboljši jugoslovanski klubi: BSK, Hajduk, Jugoslavija in Gradjanski.

V teku samem bodo sodelovali vsi jugoslovanski verifikirani lahkoatleti in 300 gojencev šole za telesno vzgojo, poleg tega pa lahko sodelujejo tudi neverifikirani tekači, oziroma vsi oni, ki se čutijo sposobne, da sodelujejo v tej tekmi.

Športni drobci

Žizek je povabljen na »Veliko nagrado Slovaške« na 400 m prosto. Bratislavski časopis »Slovak« poroča, da je slovaška plavalni zveza razpisala mednarodno plavalno tekmo na 400 m prosto za »Veliko nagrado Slovaške«. Ta nagrada obstoja v kipu, ki je delo znanega slovaškega kiparja Ihriskega. Na tekmo je slovaška plavalna zveza povabila štiri tujce, in to Nemca Platha, Madžara Tatosa, Jugoslavana Žizka in Italijana Signorija. Od domačih tekmovalcev bodo sodelovali: Kovarik, Straka, Tezner, Kratochvíl in Vadrna.

Martin Bukowy, trener Gradjanskega, že pet let trenira omenjeni klub. Velika redkost med trenerji je, da je klub z njim zadovoljen in on s klubom.

Vojvodina proti Žak: 3:0 (1:0). V Subotici je Vojvodina premagala Žaka in je tako Vojvodina prešla v nacionalno ligo. Ta poraz je Žaka močno prizadel, saj je izgubil s tem nimanj 80.000 dinarjev, ker ni šel v nacionalno ligo.

V Osijeju se je že začela veslaška sezona. Veslaška kluba Drava in Neptun sta že pričela s treningom, saj je pred durmi velika mednarodna veslaška tekma, ki bo v Osijeju 27. julija.

V nedeljo bo tekmovalje za cross-country-prvenstvo Hrvaške. Kmalu nato bo še nekaj podobnih tekem, a 27. aprila priredi Concordia na svojem igrišču tek na 3000 metrov.

Ali je novi prvak USA Madžar? Medtem ko evropski teniški igralci ne morejo priti do prepotrebni igralnih potrebščin zaradi pomanjkanja in nemogočega dobavljanja raznih tehniških predmetov za tenis, ize ameriški igralci v pravem blagostanju. Nemoteno in brez vsakršne bojazni za žoge igrajo turnir za turnirjem in se selijo iz mesta v mesto. Sedaj so na sončni kalifornijski obali, sedaj v Floridi, da s svojo umetnostjo zabavajo milijonarje in njihove izbrance. V takem lepem in nadvse vedrem razpoloženju so odigrali tudi teniško prvenstvo Združenih držav. Proti vsakemu pričakovanju pa je postal zmagovalac ne najbolj znano ime, ampak mlad in talentirani mladenič, ki je še preteklega leta poskušal, da prevrne s prestola teniškega športa Riggsa in ostale predstavnike ameriškega belega športa. Bil je to Frank Kovacz. Madžarski časopisi so takoj javili, da je novi prvak njihov rojak. Frank Kovacz je namreč sin madžarskih staršev, ki so se pred časom izselili v Ameriko. Tako bi Madžari imeli, kljub temu, da niso bogve kako teniški igralci, svojega in edinega odličnega predstavnika. Če je to res in če bo tudi to držalo, bomo videli, pravijo hrvaški časopisi.

Zakaj je odloženo tekmovalje za državno prvenstvo? Kot smo že omenili, so tekme za državno prvenstvo odložene za teden dni kasneje in da se bo v nedeljo, 6. t. m., razpravljalo o pritožbah Jugoslavije in Ljubljane zaradi objavljenega razporeda tekmovalja. Po pravilniku za tekmovalje v državnem prvenstvu se odredjevanje nasprotnika in razpored njihovih tekem določa z žrebom (koc-kol), ako med klubi ni prišlo do sporazuma. Ker ni prišlo do tega sporazuma (proti sta bili Jugoslavija in Ljubljana), niso kljub temu žrebali, temveč so kar objavili razpored tekem, za katerega so se naveduvali le nekateri klubi. Belgrajska Jugoslavija ni hotela sprejeti takega razporeda zaradi tega, ker so v tem razporedu boljše pogoji za BSK in Gradjanski. Ti boljše pogoji so v tem, ker igra omenjena kluba tri svoje finalne tekme na svojih igriščih doma, medtem ko bi morala Jugoslavija igrati te zadnje tekme izven Belgrada.

ZFO

Zasavsko okrožje sporoča svojim odsekom, da se orodna tekma in razstava ne vršita, kakor je bilo v okrožnicah najavljeno. Preloženi sta na poznejši čas. — Okrožni odbor.



Severna stran angleške kraljevske palače Buckingham v Londonu, ki se jo sadele nemške bombe.